

DÎVÂN-I HAMDÎ ÇELEBÎ

1

1. Egerçi bendeye vâcib durur senâ-yı Hudâ
Senâyı zâtına lâyıq Hudâ kılur ammâ
2. Ne bile hazret-i lâhûtı ‘akl-ı nâsûtî
Ne göre neyyir-i a’lâyı dîde-i a’mâ
3. Nedendür irmez ana ‘akl u hissün idrâki
Cemâli nûrına müstagrak iken arz u semâ
4. Ne zâhir ol ki anun perdesi kemâl-i zuhûr
Ne bâtın ol ki anunla bulur zuhûr eşyâ
5. Cemâli nûrını kâşif yine celâli anun
Dem-i vusûline mûsıl tarîk-i fakr u fenâ
6. Ne fakr olur bu ki gâyet ana gınâ oldı
Nice fenâ bu fenâ kim cezâdur ana bekâ
7. Kanı gönül ki bile sırr-i lâ-yı tevhîdi
Vücûdı mahv ider ol iki başlu ejderhâ
8. Bu resm-i sûreti ifnâ iderdi bir demde
Meded yitürmese tiryâk-i ma’nî-i illâ
9. Ahad o kim sıfat-ı vahdet ana zâtîdür
Ebed o kim ezeli ana na’t-ı ‘izz ü gınâ
10. Niteki fahrı durur mümkünün nihâyet-i fakr
Cenâb-ı vâcibe ‘izzet kemâl-i istignâ
11. Deniyy-i zillate bayık dunüvv-i hâl-i ‘adem
Veliyy-i ‘izzete lâ’ik ‘ulüvv-i isti’lâ
12. Dilâ menâzil-i ‘irfân-ı Hakk`a eyle sefer
Ki tekyegâhun ola tâk-ı mülk-i “lâ-yefnâ”
13. Murâd odur bu harâbı ‘imâret itmekden
Ki anda irişe gencîne-i Hudâya gedâ
14. Celâli burka’ın açup cemâl ‘arz ideli
Cihânda olmadı kem ‘ışk u şûriş ü gavgâ
15. Emîr-i ‘âlem olup hükm ider şu ‘âşık kim
Esîr idüp anı sultân-ı ‘ışk urur tamgâ

16. Muhibbe âteş-i 'ışkıdur anun âb-ı hayât
Mürîde kıssa-i vaslı hikâyet-i 'ankâ
17. Vücûdı 'ırkını kat' itmeyince agyârun
Olur mı vuslat-ı küllî cenâbına kellâ
18. Ne denlü da'vî-i 'irfân kılursan ey sûfî
Yüzün karasıdur ancak başunda bu sevdâ
19. Nedür şerî'ati anun şerî'at-i 'ulyâ
Nedür tarîkati anun tarîkat-i müslâ
20. Hakîkate nazar itsen anun hikâyetidür
Kamu mezâhib içinde mesâ'il-i şettâ
21. Vücûdı vâcib anun "fa'lem innehu" vâhid
Delîl ister isen "fe'stemi' limâ-yûhâ"
22. Sıfâtı kâmil anun cümle fi'l anun fi'li
Yaratdı halk idiser halkı "târeten uhrâ"
23. Kazâsına ne kadar mahlas ister ise beşer
Hezâr 'acz ile olur anun makâmı rızâ
24. 'Înâyeti işigin yasdanur gedâ Hamdî
Dilinde tîr-i belâ vü başında tûg-i kazâ
25. Kemâli 'acz ü mecâli muhâl tâkati tak
Ziyân-mâye olup hâli kâli yâ esefâ
26. Fakîr ü bende vü üftâde 'âciz ü 'âsî
Öelîl ü hor u hakîr esîr-i bend-i belâ
27. Çün ihtitâma irer i'tisâm-ı hablu'llâh
Ölince rişte-i ümmîdi kesmezem kat'â

2

medhü'n-nebî (s.a.v)

1. *Yâ sahîbe 'ş-şefâ'a ve'l-havz u ve'l-livâ
Entellezî tula'la' ke'l-bedri fi'd-düçâ*
2. *Yâ satvete'l-verâ bi-sıfâtin safiyetin
Entellezî semâ bi-esâmîhi ke's-semâ*
3. *Subhu'l-yakînü dâ'i bi-envâri hüccetin
İz kad celâ cemâlük min-maşrîku'l-hüdâ*

4. Yâ Rab ne resme medh idem anı ki fazl ile
Mahmûd-ı enbiyâdur u maksûd-ı evliyâ
5. Tûmâr-ı medh-i Hâtem`i tayy itse tan mı ol
Ser-nâme-i mürüvvet ü ser-defter-i sehâ
6. Cümle zer olsa ‘aynına gelmezdi kâyinât
Sükker olursa ‘âleme kılmazdı iştihâ
7. Kurs-ı mehi felekde iki pâre eyleyen
Arpa külîçesin özine eyledi gızâ
8. Geh yarı kandi ile niçe yârı kandurur
Geh kahrı bendi ile kılur düşmene belâ
9. Lâli gehî fasîh ider ol geh fasîhi lâl
Dâyı gehîdevâ ider ol geh devâyı dâ
10. Görmekde tan mı ana bir olursa pîş ü pes
Çün oldı başdan ayaga câm-ı cihân-nümâ
11. Ey revnak-ı cemâl-i mehâbîb-i Zü`l-celâl
V’ey şu’le-i çerâg-ı mehârîb-i enbiyâ
12. Çün cevher-i latîf durur cân gibi tenün
Turfa degül tapuna eger sâye olmaya
13. Hakkâ senün gibi dahı ferzâne gelmedi
Nat’-ı zemîni bast ideli kudret-i Hudâ
14. Esrâr-ı üns-i leyle-i esrâ senün durur
Bu sohbetün safâsına irmedi asfiyâ
15. Tâc olsa tan mı ümmetüne “hayre ümmeten”
Oldı çü milletüne kabâ hil’at-i bekâ
16. İrmedi seyr-i sırruna ‘azm-i “ulü’l-azim”
Olmadı müntehâ bu makâma “ulü’n-nühâ”
17. Ey “lev-denevtü enmiletên lâ-hatraktu” dir
Rûh-ı mukaddes anda ki cismüne oldı câ
18. Ey süllem-i ‘urûcuna nüh pâyê nüh felek
V’ey şem’-i kadrüne yidi seyyâre pür-ziyâ
19. Tâ kim teneffüs eyledi subh-ı risâletün
Gülzâr-ı ‘âlem oldı bu bûy ile hoş-hevâ
20. Cûdun cenâbı cânibinün ecnebîsidür
Kim sây-ı Sûmenâta tutar rûy-ı ilticâ

21. Ebtâl eli yıkar salavât u savâmi’i
Hak dînünün mesâcidine uralı binâ
22. İrerse âsmâna dahı düşmenün seri
Şakk eyleye kamer gibi bir barmagun şehâ
23. Kesr oldı kasr-ı Kısırî vü râm oldı Rûm u Şâm
Yesrib'de tâ ki feth ile nasb eyledün livâ
24. Hâb-ı hevâda kaldı sana iftirâ iden
Hakkında Hak anun didi “hâbe men efterâ”
25. Yandı hased odına vü bilmedi kadrüni
Bu cehl ile hasûda olur bu leheb sezâ
26. “Mâ-yentakû” kilîdi durur nutk-ı müdde’î
“Mâ-yedde’î hilâfüke illâ ani’l-hevâ”
27. Sûsen gibi zebân uzadan nûr-ı ravzana
Nergis gibi meger gözine irmedi ziyâ
28. Ey gerd-i râhı âb-ı ruh-ı ferş-i zi`l-bahâ
V`ey hâk-i pâyı tâc-ı ser-i ‘arş-ı zi`l-’ulâ
29. Sünbül saçunla lâle ‘izârun yemînidür
Kur’ân içinde âyet-i ve'l-leyli ve'd-duhâ
30. Gül lutfını meger yüzüne nisbet eyledi
Kim yüzler anı derhem idüp nesme-i sabâ
31. Yüz karası bilür sanemün zülf ü hâlini
Her kim saçun hevâsı ile oldı âşinâ
32. Bâzâr-ı kevne toldı ma’ârif fevâkihi
Şer’ün dirahtı bulalıdan neşv ile nemâ
33. Gevher saçar kenâra icâbet denizleri
Çün leblerüni depredüben kılasın du’â
34. İrer nişânesine hevân ile ok gibi
Yolunda her ki pâyı anun âhenîn ola
35. Ârestedür hemîşe ni’âl-i kemâl ile
Anlar ki oldı Düldül-i kadrüne çâr pâ
36. Ne çâr çâr ‘unsurı şer’ün mizâcınun
Nâ-çâr olur olara kılan çûn ile çirâ
37. Bununbirisi hazret-i Sıddîk idi kim ol

Su gibi oldu sıdkıyile pâk ü pür-safâ

38. Bu yâr-ı gârunun kim irer medhi gavrına
Sen ‘akl-ı evvelün kim ider sânisin senâ
39. Biri ‘Ömer durur ki debûr-ı şecâ’ati
Müdbirlerün vücûdı tozın eyledi hebâ
40. Oldur ‘Ömer ki turra ile bir işâreti
ëarbeyle atdı kayseri kasrından aşaga
41. ‘Osmân durur biri ki felek-rif’at idi ol
Şemseyn-i ezhereynüni yâr eyledün ana
42. Hâk anlar idi kendüyi bu irtifâ’ ile
Ol menba’-ı tevâzu’ u ol ma’den-i hayâ
43. Haydar durur biri ki ‘adû leşkerinde ol
Bir âteş idi düşdi neyistâna gûyiyâ
44. ‘Uzzâya tâbi’ olanun işi ‘azâyidi
‘Azm itse rezme heybet ile kasd idüp gazâ
45. Anlar ki mâh u mihr idi çerh-ı nübüvvete
‘Ayneyn iken tapuna ‘aceb çekdiler ‘anâ
46. Zehr ile virdi sıhhat-i şîrîni çün Hasan
Oldı şehâdet ile anun derdine şifâ
47. Sabr-ı dil-i Hüseyni görün Kerbelâ`da kim
Cân virdi teşne-leb dimedi [hîç] bu kerbe lâ
48. Her dem sana vü âlüne ashâbuna selâm
“Mâ habbete’r-riyâzu ve mâ hebbete’s-safâ”
49. Ey hulk ile ‘azîm olan u zât ile kerîm
Sen şehden umaram ide meddâhına ‘atâ
50. Bîçâre musrîf ise nisâb-ı şefâ’ate
Yok bu nasîbe Hamdî gibi müflis ü gedâ
51. Ehl-i dalâle emr olıcak imtiyâz ile
Lutfundan umaram kim olam ehl-i ihtidâ
52. Bu cürm-i bî-kerânuma dermân tapundadur
Lutf u şefâ’atüne çü yok hadd ü intihâ

3

1. Âh kim vardı ele girmede bir yâr-ı vefâ
Münhedim oldu bu devr içre meger dâr-ı vefâ
2. Toldı mûr-ı tama' ile kamu enbân-ı kerem
Oldı pür mâr-ı cefâ havlî-i gülzâr-ı vefâ
3. Ben vefâ ummadugum ehl-i küdüretden o kim
Pîşe-i ehl-i safâdur bilürem kâr-ı vefâ
4. Râzıyam cân ile ol munsıfun insâfına kim
İtmeye cevri ü cefâ kılmayıcak bârî vefâ
5. Kanı dil-ber ki behâ cevherini 'arza kılup
Müşterî şevkıyla germ ola bâzâr-ı vefâ
6. Mâr-ı pîçidedür ol zülf-i müca''ad ey dil
Sen sanursın bu cefâ-pîşeyi tûmâr-ı vefâ
7. ââlibâ kâleb-i Hamdî olalı merkez-i rûh
Gelmedi dâ'iresine dahı pergâr-ı vefâ

4

1. Ey zülf-i kamer-pûşı "ve'l-leyli izâ yagşâ"
Gün gibi tecellî kıl tâ gaşy ola her eşyâ
2. Sözüñ bedeli ahlâ şekker ola mı hergiz
Yüzün gibi müstesnâ dil-ber ola mı hâşâ
3. Hüsnün güline me'vâ ger cennet ola tahsîn
Sidre boyuna Tûbâ ger sâye ola tûbâ
4. Zülfün gamını çeksün la'lüni seven 'âşık
Sabr itdi duhânına her kim ki sever halvâ
5. Cân virmiş iken Hamdî dildârı firâkında
Kesmedi temennâsın vaslından anun kat'â

5

1. Yâ Rab görem mi ol mehi kim mihrbân ola

Râm ola ben garîbe vü ârâm-ı cân ola

2. Her dem sa'âdet atına ol bendedür süvâr
Kim pâdişâhı anun ile hem-'inân ola
3. Ey dost kahr-ı 'ışkun ile bî-nişân olan
Lâ'ik durur ki gamzen okına nişân ola
4. Cevr ü cefâ vü derd ile oldı tenüm nizâr
Kûyun itine hoşdur eger üstühân ola
5. Gûş eylesün lebün haberin Hamdîden 'ıyân
Her kim dilerse vâkıf-ı sırr-ı nihân ola

6

1. Tâ ki virdüm gönlümi cânâ sana
Gitdi 'aklum kalmışam şeydâ sana
2. Bend-i zülfün görelî meyl eylemez
Gönlümün dîvânesi illâ sana
3. Derd-i dil-ber mübtelâlar honıdur
Besdür ey sûfî gam-ı halvâ sana
4. Hem-ser oldun dil-rübâlar zülfine
Eksük olmaz ey gönül gavgâ sana
5. Nakd-i vakti gözle Hamdî 'ârif ol
Assı kılmaz gussa-i ferdâ sana

7

1. Ol demde kim muhibbine dil-ber nidâ kıla
'Âşık gerek ki cân u cihânı fidâ kıla
2. 'İşkunmarîzinün o kişidür tabîbi kim
Derdi ana devâ vü belâyı gızâ kıla
3. Lutf ile açsa gül gibi dil-ber yakasını
Pîrâhenini niçe garîbün kabâ kıla
4. Lutf eyle sâkî bâdeyi bizden ayırma kim
Bu kalb-i pür-küdûreti şâyed safâ kıla
5. El götürüp du'âsı budur haste Hamdînün

Kim dil-berün cemâline karşı du'â kıla

8

1. Kaçan ki şâhid-i evvel yüzinden açdı nikâb
Cihânı pertev-i hüsninden eyledi pürtâb
2. *Zi-mîve-i gam-ı û iştihâ-yı haste-dilân*
Ve-mâ lehüm tarabun bi'n-nahîlü ve'l-a'nâb
3. Yüzinden aldı ziyâ dîde-i "ulü'l-ebâr"
Sözinde buldı safâ sine-i "ulü'l-elbâb"
4. Muhibbi âyeti "tûbî lehüm ve hüsne me'âb"
'Adûsı gâyeti "kad kezzebû fe-hakke ikâb"
5. *Merebtü cenbüke yâ Rabbi min-hatî'âtî*
Talebtü vechüke yâ men ileyhi külli me'âb
6. Çeküp tarîka-i Hakka keşân keşân iledür
Ne kalbe kim ura dest-i 'inâyetün kullâb
7. Şeh-i cihândur o kim oldı sana "ni'mel-abd"
'Alemdür ana dü 'âlemde "innehû evvâb"
8. Simâ'-ı meclis-i 'ışkun ne zevk olur ey dost
Ki kadd ü sine-i 'âşıkdur ana çeng ü rebâb
9. Dil-i mutahhar-ı 'âşık ki bâg-ı bezmündür
Anı 'imâret için devr ider bu nüh dülâb
10. Bitürdün Eymen-i dilde dıraht-ı îmânı
Ki göre Mûsî-i cân 'ışk odından anda şihâb
12. Yu âb-ı tevbe ile Hamdî sine mişkâtın
Tolar zücâcene envâr-ı hazret-i Tevvâb
13. İçüp şarâb-ı hakîkî mecâzı terk eyle
Bilürsin olmadı kimse serâb ile sırâb

9

velehu fî-medhi'n-nebî (s.a.v)

1. *Yâ emlahe'l-beriyye yâ efsahe'l-Arab*
Entellezî tefferrede bi'l-ilmi ve'ledeb
2. *Zât-ı to genc-i muğlak u fettâh-ı vey Hudâ*

Rûh-ı to asl-ı mutlak u ervâh ez-û şu'ab

3. 'Âşıklara yüzün nazarı farz-ı 'ayndur
Zâhidlere egerçi bu hâl oldu müstehab
4. 'İşkun odına yansa 'aceb mi bilür seni
Ol dem ki düşmenün ola "hammâlete'l-hatab"
5. *Yâ ahsene's-şemâ'il bi'n-nûri ve'z-ziyâ*
Yâ seyyide'l-kabâ'il bi'l-asli ve'n-neseb
6. Çün Mustafâ dinildi lakab zât-ı pâküne
Bildüm ki cümle 'âleme gökden iner lakab
7. Tan mı disem vücûduna fahr-ı ta'ayyünât
Çünkü zuhûr-ı 'âleme zâtun durur sebab
8. Rahmân çü hazretüne rahîm ü ra'ûf dir
Hoşdur dinilse sana bu vasf ile lutf-ı Rab
9. Ger 'adl ü şer'un olmasa dil-ber saçı gibi
Ser tâ-kadem tolardı cihân fitne vü şagab
10. Kat' itmesen delâ'il ile şübhe 'ırkını
Bâzû-yı dîne gelmez idi kuvvet-i gazab
11. Ol nüshadur tapun ki risâlet cerîdesi
Anı beyân hakkıçün olmuşdı müntehab
12. Zülf ü ruhun hayâli anun kim dilindedür
'Îd u berât olursa ana tan mı rûz u şeb
13. 'Aşkun şarâbıyla beni mest eyledi
'Unnâb-ı leblerün yaradan hâliku'l-'ineb
14. *Ey her sahâbe-i to sehâb-ı mükerreremend*
Mevhûb şod fezâ'il-i îşân ne mükteseb
15. Feyyâz iken dü 'âleme cûdun bulıtları
Hamdîyem ummazam ki kalam [böyle] teşne-leb

10

1. *Tâ key ey dil hevâ-yı genc-i harâb*
Dür-i deryâ-yı ma'rifet der-yâb
2. Geç bu lezzât-ı i'tibârîden

Kimse olmaz serâb ile sîr-âb

3. *Utibu' esveten ilâ ümemin*
Kîlü tûbî lehüm ve hüsne me'âb
4. Zehr olur fürkatile olsa zülâl
‘Azâb olur vuslatile olsa ‘azâb
5. Hayme kurmuşdı dilde leşker-i gam
‘Âleme gelmedin bu çetr ü tınâb
6. Nûş-ı câm-ı şarâb-ı gaflet ile
Âh kim geçdi nev-bahâr-ı şebâb
7. Hamdî depred ümîd halkasını
Tâ olunca hitâbı “men fi’l-bâb”

11

1. Âh kim vaslın nasîb itmez habîb
Gerçi direm gice gündüz yâ nasîb
2. Derd-i dil-berdür bizüm dermânumuz
Zahmet olur gelme lutf eyle tabîb
3. Var mıdur bir dem ki dilden geçmeye
Hançer-i gamzen hayâli ey habîb
4. Ben virüp varum alurdum cânını
Ger satılsa fi’l-mesel cân-ı rakîb
5. Hamdî hâmûş olma elhân vaktidür
Devr-i güldür cûşa gel ey ‘andelîb

12

1. Hâtır-ı yâra tokınmış kakımış ol it rakîb
Kakıyup taş talasa kelb-i ‘akûr olmaz ‘acîb
2. Dermend-i derd-i yâram bana ol dermân yiter
Cân alıcı görünür gözüme cânâ her tabîb
3. Bülbülü gördüm katında sûsenün elhân ider
Sanasın kim tîgını koltugına almış hatîb
4. Acır ise sûfî kendü tâli’ine acısun
Kim ana halvâ bana dil-ber lebi oldu nasîb

5. Hamdî miskîn zülf-i yârı kendünün sanmış meger
Dün garîbündür didüklerin işitmiş ol garîb

13

velehu fî-medhi'n-nebî (s.a.v)

1. *Ey şehenşâh-ı serâ-perde-i esmâ vü sıfât*
Nazar-ı ehl-i nazar zât-ı torâ der-heme zât
2. *Zi-to garrâ heme kevn ü to mu'arrâ zi-mekân*
Be-to pür-nûr cihât u to münezzeh zi-cihât
3. *Key resed in dil-i dermânde be-elvân-ı senât*
Mânde der-pâye-i ihsâ heme ehl-i derecât
4. Çâh-ı cehlün derekâtında sükûn eylediler
Evc-i idrâküne irmege kılanlar harekât
5. *Bî-nişânîst nişân-ı dil-i erbâb-ı gamet*
Bî-sıfâtîst sıfât-ı heme ashâb-ı safât
6. *Yek dem-i vasl-ı to bihter zi-ibâdât-ı sinîn*
Yek nazar hüsn-i torâ bih zi-ulûf-ı hasenât
7. Hamdî tahsîn o hümâyâ ki varup sâye sala
O makâma ki yakar Rûh-ı kudüs anda kanat

14

1. Safâ virür gönüle medh-i ekmelü`s-sâdât
“Ale'l-habîbu minallâhi efdali`s-salavât”
2. Hudâ kelâmı ki ta'rîf ider kemâlin anun
Ne resme medh idem anı bu hadd ile heyhât
3. Şe'â'irin nice şerh ide bir niçe eş'âr
Menâkıbın nice vasf ide bir niçe ebyât
4. Şirâ'ı olmasa şer'i felâh zevrakınun
Kimesne bahr-ı hatâdan bulımaz idi necât
5. Götürdi çünkü nikâbını “kâbe kavseyn”ün

Görindi ‘ayn-ı dünüvv ile sırr-ı vahdet-i zât

6. Yüzinden olsa tecellî’aceb mi ‘uşşâka
Çü kıldı zâtını Hak pâk vechine mir’ât
7. Du’âsı ref’ ide hayret belâsı tûfânın
O dem ki Nûha varup bulmaya necât ‘usât
8. Urına efser-i nâz u geye libâs-ı niyâz
Şefâ’at isteye andan kamu hufât u ‘urât
9. Bu kavli Hamdî mükerrer okı ki şekkerdür
“Ale’l-habîbu minallâhi efdali’s-salavât”

15

1. *Elâ yâ men yüdirü’s-sâfiyâti*
İfz minhâ aleyne’l-bâkiyâti
2. Sun ol sahbâyı kim nûş iden anı
Unıdur bir kadehde şeş cihâtı
3. *Li-kad esmertı leylî ke’n-nahîli*
Ve işu’l-Kaysu min-binti’l-felâti
4. Ne var öldükse halvâ-yı lebünden
Unıtma cânun için bu rûfâtı
5. *Tecellî vechüke min-küllü şey’in*
Fe-şâhidnâhu fî-küllü’z-zevâti
6. Senün mihrünsüz ey mâhum bulunmaz
Ararsam zerre zerre kâ’inâtı
7. Nice âb-ı hayât olur lebün kim
Gören ‘âşıklarun gider hayâtı
8. Kara zülfün karâr itmedi bir dem
Dirîgâ yog imiş ‘ömrün sebâtı
9. Kaşun mihrâbına karşı yakaram
Dil ü cândan düzüp iki berâtı
10. Lebün şevkında hâlüm yazmag için
Tolar kan ile bu çeşmüm devâtı
11. İrag oldı tapundan Hamdî cânâ
Yakîn oldı bu miskînün memâtı

16

1. Çekdi cân kasdına hañçer kâkül-i müşkîn-i dost
Kıldı dil mülkin musahhar kâkül-i müşkîn-i dost
2. Yüz çevürmezdi cemâli mushafından dilberün
Ger degülmissedydi kâfer kâkül-i müşkîn-i dost
3. âamzesi efsûnı te'sîr itmeğiçün 'âleme
Âteş üzre saçdı 'anber kâkül-i müşkîn-i dost
4. Nesme-i bâd-ı sabâ esdükçe andan sakınup
Kaddinün üstine ditrer kâkül-i müşkîn-i dost
5. Hamdî miskîn gör ferâgat mülkine sultân iken
Eyledi zulm ile çâker kâkül-i müşkîn-i dost

17

1. Keşf ide mi cemâlini yârun kitâb-ı bahs
Def' id bu şübheyi ki olupdur nikâbı bahs
2. Dîdârını safâyile 'ârif bilür hemân
Câhil çeker bilem diyü anı 'azâb-ı bahs
3. Ol kim gözin açup göre nûr-ı cemâlini
Bir zerredür katında hezâr âftâb-ı bahs
4. Esrâr-ı ehl-i sadra dahı vâkîf olmadı
'Akl-ı beşer ki mevkîfidür bâb-ı bâb-ı bahs
5. Sîr-âb olursa Hamdî şarâb-ı yakîn ile
Tahkîka ire kılmaya meyl-i serâb-ı bahs

18

1. Bu haste câna lebün sabr ile buyurdı 'ilâc
'Aceb ol acıya katlana mı za'îf-mizâc
2. Şemîm-i sünbülüne kanda öykinür nâfe
Benefş-i ter gibi olmaya müşk-i huşk-mizâc

3. Bana piyâle sun ey sâkî yâra ‘azm iderem
Kitâb-ı hayruna yazsun melek sıkâye-i hâc
4. ‘Aceb ne kâfiledür kârbân-ı kûy-ı nigâr
Ki cân virür bular ol yolda ‘ışk emîrine bâc
5. O haste-dil ki ölür hadd ü hâl derdiyile
Gerek ki anun ola tâbûtı âbnûs ile ‘âc
6. Gönül vücûdını bâzâr-ı ‘ışka ‘arz eyler
Kişi ki müflis ola gözlemez kesâd u revâc
7. Eger zekât-ı vefâya fakîr ister isen
Cihânda Hamdîden özge bulunmaya muhtâc

19

1. Gün yüzün devrinde âh itmek eger olmasa suç
Berk-ı âhumdan tolardı kubbe-i zâtü`l-bürûc
2. Yıkmağ olurdu felek burcını top-ı âh ile
İlle sîne hânesi döymez eger kim olsa tuç
3. Çıkdı hattun leblerün devrinde kâfirlik ider
‘Âdet oldur şîre vaktinde ider kâfir hurûc
4. İremezsın sûfî uçmagıla kûy-ı dil-bere
Tâ’atundan şeh-per idinüp gerekse bin yıl uç
5. Dil-rübâlar zülfiyile devr elinden âh kim
Ne anun cevrine had var ne bunun kahrına uç
6. Kaddile korkutmak ister Hamdî’yi ebleh rakîb
Bilmez ol gâfil nicedür kıssa-i Mûsî vü ‘bc

20

1. Fevt oldı pend-i vâ’iz ile fırsat-ı sabûh
Nâsıh sözünü dinlemeyem tevbe-i nasûh
2. Reyhânlar içre sâkî-i rûhânî şevkine
Reyhânî bâde al ele kim râhat ola rûh
3. ‘Îsî gibi mücerred ol ey dil ki bulasın
Bir sâ’atin ferâgatünün niçe ‘ömr-i Nûh

4. Yârun kitâb-ı hüsnini fehm idemez ‘ukûl
Gerçi ki yazdılar ana erbâb-ı dil şürûh
5. Hamdîye karşı zülfi nikâbını feth ider
Şehden ‘aceb mi bendesine ol kadar fütûh

21

1. Nâzûklig ile lu’b idüp ol yâr-ı lâle-ruh
Şeh-mât itdi ‘aklumu kıldı havâle ruh
2. Teşbîh iderdi kâmet-i bâlâ-yı dil-bere
Ger bâgbâmı gülden ideydi nihâle ruh
3. Bend itdi bende kıldı kara zülfine beni
Âl ile ‘arz idüp yine ol gözi ala ruh
4. Hüsnine bende ola meh-i çâr-deh tamâm
‘Arz eyler ise ol sanem-i heft-sâle ruh
5. Aldıysa Hamdînin nola ‘aklın şarâb-ı ‘ışk
Çün ana nukl-i bûseyi virdi nevâle ruh

22

1. *Senâ-yı sîne-i mâ şu’le-i senâ-yı Ahad*
Ziyâ-i dîde-i mâ pertev-i likâ-yı Ahad
2. Şular ki kulzüm-i vahdetde oldılar fânî
Olara câm-ı “sekâhum” sunar bekâ-yı Ahad
3. Sadâ-yı na’ra ile tâk-ı ‘arşa lerze salar
Anı ki cûşa getürdi mey-i safâ-yı Ahad
4. âulâmam ana ki dergâhına gulâm oldı
Fidâyam ana ki cânın kılur fidâ-yı Ahad
5. Cihân içinde o cândur şeh-i serîr-i safâ
Geçüp ‘atâ-yı Ahaddan ola gedâ-yı Ahad
6. Çemende bülbül-i miskîn ki âh u nâle kılur
Şemîm-i gülde bulupdur meger hevâ-yı Ahad
7. Mecâzî anlasa Hamdî ‘aceb mi sözlerini
Anun ki hâli degül nefy-i mâ-sivâ-yı Ahad

23

1. *Eger nevâ talebî ey dil ez-nevâl-i Muhammed
Kul esselâmu ale'l-Mustafâ ve âl-i Muhammed*
2. *Sahâ'if-i dil ü cân ez kemâl-i û şode harfî
Cihân-i dâ'ire-i nokta ez-cemâl-i Muhammed*
3. Yiridür olsa eger pâye 'arşa fark-ı melâ'ik
Ki bunca rif'at ile oldı pây-mâl-i Muhammed
4. Günâhkâra mümidd ol olur kıyâmet olıncak
Bu hâle dâl dur[ur] harf-i mîm ü dâl-i Muhammed
5. Hayât çesmesidür illenûr içinde revândur
Ki Hızr-ı zinde kılur şâribin zülâl-i Muhammed
6. Düşürdi şâhları filden ruh üzre 'Acemde
'Arabda 'arbedede na'ra-i cimâl-i Muhammed
7. Hümâ-yı devlet o dil murgıdur ki kıldı cihânda
Şikâr-ı dâne vü dâm anı zülf ü hâl-i Muhammed
8. Dilerse Hamdî eger lezzet-i visâl-i Muhammed
Gerek tarîki ola sünnet ü hisâl-i Muhammed

23

kasîde-i belîga fi-medhi'n-nebî (s.a.v)

I

1. Dil derdine devâdur hakkâ du'â-yı Ahmed
Cân bezmine senâdur medh ü senâ-yı Ahmed
2. Geçdi iki cihânı üns oldı âşiyânı
Ol 'âşıkun ki cânı oldı fidâ-yı Ahmed
3. Kesr oldı haclet ile a'lâmı her emîrün
Nasb oldı nusret ile çün kim livâ-yı Ahmed
4. Mi'râc-ı enbiyâdur bir pâye 'izzetinden
Ser-tâc-ı evliyâdur na'leyn-i pây-ı Ahmed
5. Ednâ habâbe iken deryâ-yı hikmet oldı
Ol 'ârifün ki gönli toldı hevâ-yı Ahmed
6. *Yâ zümrete'l-usâtun hayyû ale's-salâtin
Sallû ile'l-memâtin hayyû âle'n-necâtin*

II

1. Ay ile gün felekde ‘aks-i rikâb-1 Ahmed
Bunca şeref melekde ihsân-1 bâb-1 Ahmed
2. Kâl ile cümle kalbi pâk itdi kâli anun
Feth itdi bâb-1 fazlı fasl-1 hitâb-1 Ahmed
3. Nûr-1 hidâyetiyle ‘âlem münevver oldu
Ferr ile tâli’ oldu çün âfitâb-1 Ahmed
4. Bir pertevinde hüsni kevneyni nûr iderdi
Ger olmasa arada ha’il nikâb-1 Ahmed
5. Çün menba’-1 şekerdür anun mübârek agzı
Ashâba şerbet olsa tan mı lu’âb-1 Ahmed
6. *Yâ zümrete’l-usâtun hayyû ale’s-salâtin
Sallû ile’l-memâtin hayyû âle’n-necâtin*

III

1. Cûyende-i delîle besdür sirâc-1 Ahmed
Şâfî yiter ‘alîle hakkâ ‘ilâc-1 Ahmed
2. Hikmet budur ki taht-1 ‘arşa şehenşeh iken
Fakr u ‘anâ ‘abâ vü terk oldu tâc-1 Ahmed
3. İns ü firişte anun kadrine nice irsün
Üns iledür sirişte çün kim mizâc-1 Ahmed
4. Yandı hased odına pervâne gibi düşmen
Gün gibi rûşen oldu tâ kim sirâc-1 Ahmed
5. Kan olsun içer ise câm-1 Cemün şarâbın
Ol câna kim olupdur mest-i zücâc-1 Ahmed
6. *Yâ zümrete’l-usâtun hayyû ale’s-salâtin
Sallû ile’l-memâtin hayyû âle’n-necâtin*

IV

1. Âyîne-i Hudâdur vech-i melîh-i Ahmed
Nukl-i mey-i safâdur nakl-i sahîh-i Ahmed
2. Cümle fasîhe virdi bir noktası fazîhat
Pür-nüktedür hakîkat kavlı-i fasîh-i Ahmed
3. Sultân-1 tâc-1 devlet hakan-1 taht-1 ‘izzet
Tâbân-1 sûbh-1 rahmet vech-i sabîh-i Ahmed

4. Yâ Rab ne resme sıgsun bir kaç buhûr-ı nazma
Deryâ-yı bî-kerândur çün kim medîh-i Ahmed
5. *Yâ zümrete 'l-usâtun hayyû ale 's-salâtin*
Sallû ile 'l-memâtin hayyû âle 'n-necâtin

V

1. Hırz-ı emân enâma iz'ân-ı nâm-ı Ahmed
Ümmîd-i hâs u 'âma in'âm-ı 'âm-ı Ahmed
2. Ehl-i risâlet içre çün bunda Mustafâdur
Mahmûd olursa tan mı anda makâm-ı Ahmed
3. Efrâsyâb-demdir kemter gulâmı anun
Cân milketinde Cemdir ser-mest-i câm-ı Ahmed
4. Sîmurg-ı devlet eyler 'âlemde himmetiyle
Ol cân kuşın ki nâ-geh sayd itdi dâm-ı Ahmed
5. 'Âkildür ol kişi kim vird idinür dürûdın
Dârü's-selâma iltür çün kim selâm-ı Ahmed
6. *Yâ zümrete 'l-usâtun hayyû ale 's-salâtin*
Sallû ile 'l-memâtin hayyû âle 'n-necâtin

VI

1. Kevn ü mekâna sıgmaz çün taht-gâh-ı Ahmed
Nice beyâna sıgsun evsâf-ı câh-ı Ahmed
2. Ruh döndürüp cedelden mât ola nice şehler
Çün süre devlet atın hayl ü sipâh-ı Ahmed
3. Da'vî deminde bedri şakk itdüğü budur kim
Kadr-i tamâma ire tâ kim güvâh-ı Ahmed
4. Şer'i tarîkatinde sâbit-kadem ol ey dil
Bezm-i necâta iltür çün 'azm-i râh-ı Ahmed
5. Rûz-ı cezâda Hamdî ümmîdümüz budur kim
Mahv ide bin günâhı bir dem nigâh-ı Ahmed
6. *Yâ zümrete 'l-usâtun hayyû ale 's-salâtin*
Sallû ile 'l-memâtin hayyû âle 'n-necâtin

1. Ney gibi sensüz eylerem feryâd
Bir nefes niçün itmedün beni yâd
2. Sîm-i hâlisden eyleyen tenüni
Âh kim itdi gönlünü pûlâd
3. Ölü dirgürmede lebün ‘Îsî
Diri öldürmede gözün cellâd
4. Gönlüm iklîmi ey perî-peyker
Sensüz olursa olmasun âbâd
5. Yazmag için vidâd-nâmesini
Dûd-ı âhından itdi Hamdî midâd

25

1. Yokdur dehânı gibi nigârun şeker lezîz
Kanda olur lebi gibi helvâ-yı ter lezîz
2. Nâz u ‘itâb u cevri ile hoşdur tarîk-i ‘ışk
Esbâb u ni’met ile olur çün sefer lezîz
3. Hoş gelse tan mı fitne vü âşûb gamzene
âammâza ey perî çün olur şûr u şer lezîz
4. Cân mîvesine lezzeti şevk-i ruhun virür
Hurşîd pertevinden olur çün semer lezîz
5. Devr-i ruhunda bulmadum uyhu halâvetin
Gerçi kim olur âdeme hnâb-ı seher lezîz
6. Tâb-ı teb-i firâkun ile eyle hasteyem
Ki zehr gibi acı gelür bana her lezîz
7. La’lün safâsı Hamdî`ye bir câm içürdi kim
Cennet şarâbı ola meger ol kadar lezîz

26

1. Anun ki şükri gönül tûtîsine şekkerdür
Senâsı şükr ana kim dilde uş mükerrerdür
2. Meşâm-ı câna irişür kohusu ‘ûd gibi
Hevâsı âteşine her gönül ki micmerdür
3. Ne şehdür ol ki degülken ‘ubeydine muhtâc
Hemîşe hon-ı sehâsıyla bende-perverdür

4. Şu cân kim oldı anun ‘ışkı dârına Mansûr
Vücûd leşkerinün kahrına muzafferdür
5. Yürür matiyye-i nefsum yolunda sürçe düşe
İrürse menzile tan mı tapun çü reh-berdür
6. ‘Aceb mi ‘azb olur ise ‘azâb-ı nâr-ı belâ
Ana ki ‘ışkun odında dili semenderdür
7. Safâ-yı kalb ile şâd eyle Hamdî bendeni kim
Küdûret-i gam ile hâli gey mükedderdür

27

1. Güneş yüzüngöriccek şerm idüp sehâba girür
Ne vasfa sıgdı cemâlün ne hod kitâba girür
2. Tolar hevân ile sînem gönülde cûş olıcak
Temevvüc eylese deryâ hevâ habâba girür
3. Cihâna ‘arz ider ol bî-vefâ güneş yüzini
Belâlu ‘âşıkâ karşı niçün hicâba girür
4. Didüm hisâb ile cevr it didi bizüm ilde
Ne nâza defter olur ne cefâ hisâba girür
5. Çıkarma yüz suyuyle hevâ odın elden
Sana kalan odur ey Hamdî ten türâba girür

28

1. Yine gönülde heves bir nigâra olmuşdur
Ki hüsni nakşı henûz âşikâre olmuşdur
2. Ne serv olur sanemâ kâmetün ki reşkinden
Sanavberün yüregi pâre pâre olmuşdur
3. Ne turfa-tıynet imiş sîne-i rakîbün kim
Hased odına yanup seng-i hâre olmuşdur
4. Ne lu’bet ile kılur raksı çerh-i gerdûn kim
Gönül elinde anun çâr-pâre olmuşdur
5. Cihânda Hamdî kamu fahrı fakra tebdîl it
Bu demde gerçi taleb iftihâra olmuşdur

29

1. Kahramânî bakışun kasd-ı dil ü cân eyler
Âh kim hûnî gözün lahzada bin kan eyler
2. Ka'be yüzünde halflüm hacerü'l-esvedüni
Gören öninde ölür kendüyi kurbân eyler
3. Ya'nî ol hâl-i siyeh-dâne ki şeh-dâne-i müşk
Ana hindûsı olup kendüye sultân eyler
4. Agzuna bakmaga komaz beni tîr [e]yle atar
Bir gün ol hûnî gözün yokyire [çok] kan eyler
5. Hamdî meydân-ı gama başını top itmiş idi
Şimdi top kaddini devrân eli çevgân eyler

30

1. Niyâz eyledigümce nigâra nâzlanur
Bilür yaraşur o serv ü çenâra nâzlanur
2. Cihânda bir yalunuz serv-i nâz-perverdür
Baş egmeyüp feleke rûzgâra nâzlanur
3. Belâlu bülbülin ol gonca bir ağız sormaz
Alup kenârına hârî hezâra nâzlanur
4. Rakîbe eyledi meyli kaçır gözümden o serv
Yabana sâye salar çeşmesâra nâzlanur
5. Gönüllü pârs gibi hışm idici ala gözi
Za'îf Hamdî gibi kem-şikâra nâzlanur

31

1. Cûş-ı sînem gözüme eşk-i firâvân getürür
Nûh tennûrî gibi 'âleme tûfân getürür
2. Şem' bir yalın ışıkdur ana pervâneleri
Kim çerâğın uyarur kimisi kurbân getürür
3. 'Anberîn hattı ki devr-i leb-i cânânda biter
Gûyiyâ mürçe[dür] mühr-i Süleymân getürür
4. Âteşî-millet olan görse yüzün mushafını
Şem' gibi götürüp barmagın îmân getürür

5. Hamdî miskîn kapuna geldi yüzün alup ele
Nola göynüklü kulu şâhına za'frân götürür

32

1. Âfet-i fûrkat bu yıl halka belâ-yı 'âmdur
Yanmazam andan il ile kara gün bayramdur
2. Dil ki dil-berden dehân ile miyân zevkın umar
Ummasun ol kim bu hiç olmayacak ibrâmdur
3. Fûrkat-i zülfin gönül yanma hayâli geldi çün
Ol kara gün kıssasın uzatma kim ahşamdur
4. Sünbül-i ter zülfüne il benzedürler 'anberi
Aldanur bu puhteye miskîn ne katı hâmdur
5. Alkış itme Hamdîye fûrkatde tûl-i 'ömr ile
'Âşıka yârinden ayru bu du'â düşünâmdur

33

1. Ol kalender-meşrebe âzâdelik erzânîdür
Kim cihânun tâc u tahtı terkinün vîrânıdur
2. Kevser-i rûhânîlerden lezzet alan âdemî
Çeşme-i hayvânı nitsün çeşme-i hayvânîdür
3. Ey niçe bin kan ider cellâdı çerhün her gice
Her sehergeh al iden dâmânın anun kanıdur
4. Kârgâh-ı hazret-i a'lâya kim baka gönül
Kim hakîkat ma'rifet bâzârı şehristânıdur
5. Aç gözün terk id 'amâyı dîde-i Ya'kûbvâr
Her ne görsen ey 'azîz ol Yûsuf-ı Ken'ânîdür
6. Âferîn ol âfitâbun hüsnine kim zerresi
Dil-ber-i Çîn ü Hitâ mahbûb-ı Türkistânîdür
7. Ehl-i ma'nâ olmayup 'âlemde sûret-bîn isen
Niçe Mûsî sanduğın Fir'avnî vü Hâmânîdür
8. Ol safâ-efzâ çemende 'andelîb ol Hamdî kim
Rûh-ı kerrûbî gül ü reyhânınun hayrânıdur

34

1. Bu 'ışk meşrebi yâ Rab ne turfa meşrebdür
Ki hûn-ı dîde-i 'uşşâk ile leb-â-lebdür
2. Cihânı yıkdı cefâyile tıfl iken dil-ber
Mu'allim ana meger nâz u şîve mektebdür
3. Yazarsam eşküm ile sûznâk olur nâme
Meger ki dûdıyle âhumun mürekkebdür
4. Sözünden ayru bana telh olur [leb-i] şîrîn
Yüzünden ayru şehâ rûzı 'ömrümün şebdür
5. 'Îlâc itmege sûfî riyâ marazlarına
Eger devâ sorar isen kadeh mücerrebdür
6. 'Aceb mi Hamdî kılursa yezîd-i nefsi zebûn
Ta'allukât-ı cihândan o kim müseyyebdür

35

1. Gönül ki bir sanemi kendüye nigâr eyler
Anun belâlarını cândan ihtiyâr eyler
2. 'Aceb ne sihr ü füsûn bilür ol perî-peyker
Ki zülfinün resenin yidi başlu mâr eyler
3. Gülün yiri diken olur çemende reşkinden
Kaçan ki 'ârızını dil-ber âşkâr eyler
4. Boyına sehv ile öykünmiş idi serv-i sehî
Ayagı üzre turup miskîn i'tizâr eyler
5. Nigâr zülfi gibi Hamdî bî-karâr oldı
Sebeb bu kim heves-i bûse-i 'izâr eyler
6. áam ile kaddini ham kılmayan kemer gibi
Miyânın ol sanemün sanma kim kenâr eyler

36

1. Her ehl-i dil ki bana o cândan haber virür
Her bir haberde cân alur andan haber virür
2. Kanı bir ehl-i dil ki cinân zevkın eyleye
Nev-rûz vakti irdi cinândan haber virür

3. Sâkî gam-ı cihânı dilersen ki süresin
Meclis içinde koma cihândan haber virür
4. Cânumdan oyıvirdi* lebün sorıcak seni
Sad âferîn o câna ki cândan haber virür
5. Her kim sanavberi boyuna nisbet eyleye
Koma katunda anı yabandan haber virür
6. Hûn-ı cigerde cân virenün sorma hâlini
âark oldı kan denizine kandan haber virür
7. Gül gibi medh-i hüsnüni Hamdî varak varak
Sûsen gibi hezâr zebândan haber virür

37

1. Hevâ-yı sünbülün ile sabâ ki hoş-demdür
Deminde ‘azm-i remîme Mesîh-i Meryemdür
2. Saçun durur dil-i bî-çâreye hemîşe makâm
âarîbe şehri-melâ’im sevâd-ı a’zamdur
3. Gözüm ki la’lün için katre katre kan aglar
Hücûm-ı derd-i derûnî meger ki dem demdür
4. Berât-ı hüsnüni takrîr ideli kilik-i ezel
Şehâ bu mülk-i melâhat sana müsellemdür
5. Selâmet ister isen ‘ışk ile melâmet ol
Cihânda Hamdi mahabbet tarîk-i eslemdür

38

1. Zülfî ol reyhâna benzer sahn-ı bâğı yasanur
Hâli ol pervânedür düşmiş çerâğı yasanur
2. Yasanur zülfî ‘izârın irmek için la’line
Hasret-i engûr ile dîvâr-ı bâğı yasanur
3. Hâk-i mihnet bülbül-i miskîne olmışdur bisât
Sanma anı râhat ile gül budâğı yasanur
4. Şöyle mâ’ildür gözün ser-hoşı her dem câma kim
Gûşede ser-mest olup düşmiş kabâğı yasanur
5. Derd-i ser anlar cihânun bâliş-i zerrînini

Her kim ol Hamdî gibi seng-i ferâğı yasanur

39

1. Ney ki meclisde nevâsı nâleme âheng olur
Ey niçe ‘uşşâk kaddi bu nevâdan çeng olur
2. ‘Işk Mısırında Züleyhâya odur hem-derd olan
Yûsufî dînâra dâ’im çihresi hem-reng olur
3. Agladugumca şehâ sa’b oldı kûyun yolları
Âb-ı eşküm benzer ol yollarda sengîn seng olur
4. Toldı fitne ‘âleme hâlün perîşân olalı
Dâne-i fülful saçılsa ‘âdet oldur ceng olur
5. Tâ dil-i Hamdîdedür mîm-i dehânun ey sanem
Deng ü hayrân kaldı gam altında dâ’im teng olur

40

1. Cihânda her ki gam-ı ‘ışk ile melâmetdür
Selâm ana ki kamu gussadan selâmetdür
2. Ne bile gussa-i Mecnûnı vâsf-ı Leylîden
Anun ki hissesi bu kıssadan hikâyetdür
3. Bilür kırâ’at iden mushaf-ı cemâlünü kim
Sıfâtı kâmetinün sûre-i kıyâmetdür
4. Ne yirde bir kad-i bâlâsı müntehâ görsem
Belâsı ‘âşık-ı miskîne bî-nihâyetdür
5. âazel-serâ olur ey Hamdî sana hem-ser olan
Bu sırr-ı ‘ışkun ezelden işi sirâyetdür

41

1. Figân-ı nâyı işit [kim] neden şikâyet ider
Firâk gussaların[1] meger hikâyet ider
2. Hezâr fitne ile dîde-i mugal-çînün
Diyâr-ı Çîn ü Hıtâyı dilerse gâret ider
3. Ziyâda gün yüzünü aya itmezem teşbîh
Ki şu’lesini kamer andan isti’âret ider

4. Bu haste câna ne hâcet ki zahm-i tîg urasın
Murâdun ölmek ise bir nazar kifâyet ider
5. Şeker hikâyetini tûtî zevkden unıdur
Kaçan ki Hamdî lebünden haber rivâyet ider

42

1. Şevk ile her kim cemâlün şem'ine pervânedür
Yiri nûr olsun anun kim anladı pervâ nedür
2. Bûy-ı cân-perver gelür bâd-ı sabâdan her nefes
Kâkûl-i müşkînüne cânâ meger kim şânedür
3. Dögmek ile sînemi kûyuna karşı delmişem
Revzenin firdevse açdum gerçi kim vîrânedür
4. Muhtesib mey-hâneye mühr urdı ammâ bilmedi
'Âlemün her gûşesi 'âriflere mey-hânedür
5. Zâhid-i hüşyâr olan bu Hamdî-i şûrîdeyi
Niçe mey-hwâr anlamasun kim sözi mestânedür

43

1. Haddün gibi çemende ne nâzûk semen biter
Kaddün gibi ne nâzı güzel nârven biter
2. Bustân-ı Mısırî hüsnüne kim nisbet eyleye
Anda şeker bu ravzada şekker-şiken biter
3. Gözüm yaşı ne Hızr-kerâmet durur 'aceb
Kim sebz olur yürüdüğü yirde çemen biter
4. Ey rûzgâr içinde vefâ hâsılın uman
Bir dâne tohmı kalmadı hâsıl neden biter
5. Hamdî zamânededen nice aglamasun bu dem
Bir tâze gül giderse yirine diken biter

44

1. Cigerde dâgum için şefkat ile tag aglar
Yürekde sûzum için rahm idüp çerâg aglar
2. Ne meclis içre ki bagrum kebâbı yâd olına
Acır şarâbı yanar şem'i vü kabag aglar

3. Belâlu bülbülünem hasretünde ey gül-i ter
Şu resme şerh iderem derdümü ki bâg aglar
4. Egerçi def’-i melâl itmek isterüz mey ile
Velî bu derdün elinden müdâm ayag aglar
5. Ne resme şâd ola ehl-i ta’alluk ey Hamdî
Cihânda gussa ile merdüm-i ferâg aglar

45

1. ‘Îş-i cihân ki fasl-ı bahâr ile hoşçadur
Fasl-ı bahâr [ki] vasl-ı nigâr ile hoşçadur
2. Ey dil figân u nâleyi terk itme bir nefes
‘Âşık hemîşe girye vü zâr ile hoşçadur
3. Dil-berden ayru ‘âşika lâ’ik degül hayât
Sihhat cihânda sohbet-i yâr ile hoşçadur
4. Sordum şarâb-ı la’lini bir ‘ârife didi
Devr-i piyâle bûs u kenâr ile hoşçadur
5. Çeşmünde Hamdî hoş yaraşur nakş-ı hatt-ı yâr
Her kanda sebze olsa bunar ile hoşçadur

46

1. Her kim yanınca bir sanem-i meh-likâsı var
Her yirde ‘îş u ‘işret iderse revâsı var
2. Dildâr derdmendine hâcet degül tabîb
Ölmekden özge ol marazun ne devâsı var
3. Nazûklik ile bûse alur leb-be-leb olup
Câm-ı meyün güzeller ile hoş safâsı var
4. Niçün kesildi bu ser-i zülfün didüm didi
Dîn ehlinün diyâr-ı Firenge gazâsı var
5. Hıfz itmek için ol sanemün hüsni gencini
Sagında vü solında iki ejdehâsı var
6. Bir pâdişeh bulıman anun gibi ben garîb
Anun kapuda bencileyin bin gedâsı var

7. Sögdükçe Hamdî gönlini şîrîn lebi alur
Şîrînlige ne turfa mücerreb du'âsı var

47

1. Dil-ber yolunun kâfilesi bî-ser ü pâdur
Ol kâfilenün râhilesi derd ü belâdur
2. Mey-gûn lebi hâsıyyetini dil-bere sordum
Bu şâfî cevâbı didi kim derde şifâdur
3. Meyl itdi gönül muztarib iken ruh-ı yâra
Bildüm ki dil-i ehl-i belâ kible-nümâdur
4. Ol sûfîyi kim 'ışk odı hâk eylememişdür
Âhına nazar eylemezem bâd-ı hevâdur
5. Düşmedi meges gibi bu dünyâ 'aseline
Ey Hamdî şu cân murgı ki himmetde hümâdur

48

1. Yir gibi her gönül ki toprakdur
Yüce hâsıl bitürür alçakdur
2. Zevk Mısırınun öz begi ol kim
Âhen 'ışkî öninde çakmakdur
3. Lenger-i vaz'ı neylesün ol kim
Bahr-ı 'ıška vücûdı zevrakdur
4. İşigünden şehâ yaşum men'i
Şattı Bagdâd öninden ırmakdur
5. Bûy-ı zülfün alalı bâd-ı sabâ
Sünbül üzre nisârı toprakdur
6. Kaddüne öykinür letâfetde
Serv-i miskîn tavîl-i ahmakdur
7. Kal'a-i hüsnüne zenehdânun
Gülsitân arasında handakdur
8. Hamdî cânân tecellîsin bir dem
Bin cihâna alursan aylakdur

49

1. Rûz-ı vaslunda şehâ gamzelerün cân aparur
Mevsim-i ‘îd olıcak her kişi kurbân aparur
2. Âsitânunda diler dil ki vatan tuta velî
Mûr-ı bî-çâre kaçan mülk-i Süleymân aparur
3. Türk ü Tâtâr mıdur çeşm-i mugal-çînün kim
ââret-i cân u dil eyler ser ü sâ mân aparur
4. ‘Acabâ bâd-ı hazân mı ki bu devrân-ı serî’
Ki niçe ser koparur çok gül-i handân aparur
5. âirre olma felegün Hamdî ziyâfâtına kim
âadr ile her gice bin bin ser-i mihmân aparur

50

1. Ol bir hümâ ki sâyesi devlet nişânıdır
Serv-i revânı bâg-ı melâhat nişânıdır
2. Vaslını umaram ruhı devrinde aglasam
Bârân-ı nev-bahâr ola rahmet nişânıdır
3. Görsem seg-i rakîbi firâkı düşer dile
Zîrâ har-ı Mesîh kıyâmet nişânıdır
4. Dinmezse kanı gamzesi maktûlinün ne tan
Kâfir elinde öldi şehâdet nişânıdır
5. Serv öykinürse kaddine Hamdî ‘aceb degül
Bâlâ-yı kâmet ana hamâkat nişânıdır

51

1. Mecnûn odur ki gussa-i Leylâda şâd olur
Tahsîn ana ki vahş iken hoş-nihâd olur
2. Şevkum beyânına elüme çün kalem alam
Dil rikkat ile kâgıd u eşküm midâd olur
3. Sırr ile seng urur idüm seg rakîbe lîk
Korkum bu taş taşa tokınur çok fesâd olur
4. Sad âferîn o pîr-i harâbât-ı ‘ışka kim

Her kim mürîd olursa ana bî-murâd olur

5. Şâd oldı ‘ahd-i bûs-ı dehânıyla Hamdî lîk
Bî-çâre bilmez anı ki yok yire şâd olur

52

1. Dâd ümîdine o kim sen şeh-i bî-dâda gider
Ferah u şâdî umup nâle vü feryâda gider
2. Karşular gamze-i hûn-rîzünü cân ile gönül
Gelse saydun eceli cânib-i sayyâda gider
3. Zülfinün turraların bâd-ı sabâ depredecek
Berg-i ‘ömri niçe sevdâ-zedenün bâda gider
4. Dest-res ol sanemâ rahm idüp ol sâ’ile kim
Gözümün yaşı gibi kûyuna üftâde gider
5. Hamdî ol merde gulâmem ki murâdı yolına
Varlığı kaydını terk eyleyüp âzâde gider

53

1. Her mübtelâ ki derdine ‘ışkî devâ bilür
Tıbb-ı tabîbi derd-i ser anlar hatâ bilür
2. Gönlüm ‘imâret eylese tan mı hayâl-i dost
Genc ü hazîne kıymetini pâdişâ bilür
3. İksîr-i hâk-i pâyla yüzüm zer eyledüm
Kimdür cihânda bencileyin kîmiyâ bilür
4. Şîrîn lebi safâsını cân Kevser anladı
Sidre boyı sıfâtını dil Muntehâ bilür
5. ‘Uşşâkı Hamdî ögse nigârî nevâ ile
Zîbâ terennüm itmege nâzûk edâ bilür

54

1. Her ki ol sâlik-i tarîkatdür
Menzil-i evvel ana ‘ibretdür
2. Şevk-ı ‘âşık ziyâ-yı devlet-i dost
Zevk-ı sûfî safâ-yı cennetdür

3. Nev-bahâr irdi köhne nûşıyıcın
Kâ'im ol kim dem-i kıyâmetdür
4. Münkir-i rûz-ı haşr u neşr üzre
Kâmetün bir kıyâmet-âyetdür
5. Ger bu kâmet gibi kıyâmet ola
Bize mahşer makâm-ı cennetdür
6. Def'-i şerr-i rakîbe kasd itdüm
Himmat eylen ki hayr niyyetdür
7. Hâtır-ı câm olalı bize safâ
Sîne-i sûfi pür-küdûretdür
8. Hûblardan vefâ umar Hamdî
Çünkü sûret delîl-i sîretdür

55

1. 'İşkdan ehl-i 'âr 'ârîdür
'İşkî sanman ki ihtiyârîdür
2. İhtiyârıyla 'ârı terk eyler
Derdi anun ki 'ışk kârıdur
3. Beni hayrân u mest iden sanemâ
Nergis-i mestünün humârıdur
4. Gönlümün ravzasını tâze kılan
Fürkatinde gözüm bunarıdur
5. Derd ile Hamdî dil-figâr oldı
Her dem efkârı 'ışk kârıdur

56

1. Yüzün medhinde bu gönlüm yazup dîvân-ı defter ter
Gülün evrâkını kıldı cihân içinde ebterter
2. Gönül derdün diyârına düşüpdür haylî müddetdür
Nola bir dem sorarsan bu garîbi ey sitemger ger
3. Saçun 'ayyârınun devrinde baş kaldurdı her fitne
İnen yüz virme ey dil-ber ana kim hadden aşar şer
4. Yolunda harc-ı sîm itmek delâlet kılmaz ihlâsa
Bu yolda hâlis oldur kim anun yüzine benzer zer

5. Yakasın çâk ider Hamdî şafak gibi bu şevk ile
Ki yüzine anun bir dem açâ gün gibi dil-ber ber

57

1. Gözlerün ‘ayyârı kim bir âl ile bin dil kapar
Nergis öykinse ana zerrîn külâhın yil kapar
2. Kâr[u]bârın kapdı zülfün kûyuna ‘azm idenün
Hac yolında sanasın düzd-i ‘Arab mahmil kapar
3. Sen lebün depretmek ile cân fidâ eyler gönül
Cünbiş-i şehden murâdı bende-i mukbil kapar
4. Gözlerüm şûrîdesi kapdı miyânun nakşını
Merdüm-i hayrân olanun iştihâsı kıl kapar
5. Hamdî sen şekker-leb ü gül-çihre vasfin söylese
Bülbül elhân öğrenür gülşende tûtî dil kapar

58

1. Derdâ bu derde itmedi hergiz devâ sefer
Gerçi dinildi ‘aşka yâ sabr u yâ sefer
2. Berg-i karâr u sabrı virüp bâd-ı hayrete
Kıldum belâ diyârına ben bî-nevâ sefer
3. Tan mı sefer didükleri nâr-ı cahîm ise
Cennet yüzünden itdi beni çün cüdâ sefer
4. Bende karâr kalmadı sen gideli şehâ
Bende ne sabr ide idicek pâdişâ sefer
5. Atdı hevâya derd eli Hamdîyi ok gibi
İtdi firâk-ı yâr ile kaddini yâ sefer

59

1. Zülfün ol zünnârdur kim nûr-ı î mân andadur
Ruhların ol nârdur kim âb-ı hayvân andadur
2. Dâmenine vaslunun irişmek olurdı velî
Hecr elinden âh kim dâ’im girîbân andadur
3. ‘İşka inkâr eyledi zâhid anun i’câzına

Mushafını hüsnünün ‘arz id ki burhân andadur

4. Nola keşf itsen dehânun hokkasın rahm eyleyüp
Kim niçe Hamdî gibi bîmâra dermân andadur

60

1. Her kim ol bâde(y)i helâl ister
Eser-i ‘ışk-ı Lâ-yezâl ister
2. Gönlün ile rakîb gâfil iken
Dil lebün zevkına mecâl ister
3. İki taş arasında la’lün umar
Gör ki bu teşne-leb zülâl ister
4. Fitne zülfün elinden efgân kim
‘Âlemi cümle pâ-y-mâl ister
5. Hamdî döymez cefâya la’lün umar
Sabr idemez belâya bal ister

61

1. Müjde ey dil kim haber bâd-ı sabâdan bû gelür
Mesken-i miskînine ol gözleri âhû gelür
2. Gûşe-i mescidde zâhid bârid iken bu ‘aceb
Külbe-i mey-hânelerden na’ra-i yâ Hû gelür
3. Perdeyi her kim hevâ-yı yâr ile çâk eyleye
Gül gibi andan dimâg-ı ‘âleme hoş-bû gelür
4. Eyle korkutmuş durur Hamdîyi yârun hasreti
Kim visâlinde dahı kalbine ol korhu gelür
5. Yâd idicek la’lünü tolar yüregi kan ile
Anıcak dendânını gözlerine lûlû gelür

62

1. Sordum lebini didi [ki] cândur
Ol kim sözi râhat-ı revândur
2. Didüm benüm olsa tîg-i gamzen
Lutf ile didi ki der-miyândur
3. Kân itdi gözümü la’l-i nâba

Yâkût-ı lebi ki kût-ı cândur

4. Çeşmüme yüzi ziyâ virelden
Sırr-ı dü-cihânî ana ‘ayândur
5. Bu Hamdî zülâl-i vaslıyıçün
Heccinde yanar niçe zamândur

63

1. Meylüni nâza kılma [kim]bana gam-ı felek yiter
Zahmumı tâze kılmaga gamdan iren nemek yiter
2. İrmedi merd-i müdde’î ehl-i belâ gibi sana
Ehl-i yakîne ey sanem sanma ki ehl-i şek yiter
3. Şükr-i ta’âmı vâ’izâ sûfi-i lût-bâza ög
Bana bu pendî itme ki ‘âşıkâ gam yimek yiter
4. Mürşid-i râh-ı Hakk isen benden irâdet isteme
Çünkü rızâsı dil-berün ehl-i dile dilek yiter
5. Hamdî kemâl-i sermedî hâlet-i ‘ışk ise eger
‘İşk ile her gazâl içün sana gazel dimek yiter

64

1. Ey gönül her sanemün ‘ışkına yanmak niçe bir
Çeşm-i hûn-rîzleri kanuma kanmak niçe bir
2. Dil-berün zülfi hevâsında ruhi şevkıyla
Dem-be-dem yile uyup suya tayanmak niçe bir
3. Dil berî eyle havâdisden ola yâr-ı kadîm
Her gözün sevdüğün ol dil-beri sanmak niçe bir
4. Her gice haste gönül eski belâyile yatup
Her seher bir yeni derd ile uyanmak niçe bir
5. Hamdî gül yüzlülerün lebleri şevkında müdâm
Cigerün gonca gibi kana boyanmak niçe bir

65

1. Pertevinden yüzüne kimse nigâh eyleyimez
Nazara ol eseri mihr ile mâh eyleyimez

2. Eyle dem-beste kılur ‘âşıkı dil-ber gamı kim
Bin yıl odlara yanup bir nefes âh eyleyimez
3. Rûz-ı da’vîde niçe ‘âşık-ı ser-bâz geçen
Vakti ma’nî olıcak terk-i külâh eyleyimez
4. Râz-ı ‘ışkı dem-i neyden nice fehm itsün o kim
Çengveş kaddini derd ile dü-tâh eyleyimez
5. Sa’y idüp Hamdî diler kim sana kul ola velî
Kişi cehd ile özin ‘âleme şâh eyleyimez

66

1. Ser-i kûyun sanemâ Ka’be-i ‘uşşâka Hicâz
Kible-i hâcet idinmişdür anı ehl-i niyâz
2. Zülfün ile lebün öldürdi beni turfa budur
Birisi âb-ı hayât u birisi ‘ömr-i dırâz
3. Eser itmege tarab mutribe göz yaşı gerek
Bir kuru zezemedür olmayıcak sûz ile sâz
4. Ol sanem geldi geçer secde gerek kâmetine
Vâ’izâ va’zı dırâz itme geçer vakt-i namâz
5. Hamdî cânun niçe bir murg-ı hevâyî gibidür
ââfil olma irişür bir gün ana pençe-i bâz

67

1. Niteki Sidre boyun gibi serv nâz idemez
Kimesne bencileyin karşuna niyâz idemez
2. Sözü melâhati şûrîde eyler işideni
O sihri kim dehenün itdi hokka-bâz idemez
3. Hadeng-i gamzelerün üzre dilde cân oynar
Bu lu’bı hançer-i tîz üzre cân-bâz idemez
4. Safâyile ser-i kûyunda ‘âşıkun sa’yin
Safâ vü Mervedeki hâcî-i Hicâz idemez
5. Bahâr mevsimidür Hamdî tevbe vakti degül
Bu demde ‘ışkı olan meyden ihtirâz idemez

68

1. Tâ kim harîm-i meclis-i ‘uşşâka mahremüz
Derd ile yâr-ı cânî vü âh ile hem-demüz
2. Toldı egerçi kan ile dil goncası velî
Şevk-ı leb ü dehân-ı nigâr ile hurremüz
3. Teslîm-i cân eyleyeli zülfi bendine
Dîvâneler gürûhı içinde müsellemez
4. Yolında düşüp aglar idüm didi gözlerüm
Bir iki bürke sâkî-i râh-ı mu’azzamuz
5. Kûyında kasd-ı cân idicek Hamdî didi kim
Katl eyleme bizi kerem id sayd-ı mükremüz

69

1. Her kim cihân içinde bir dil-rübâsuz olmaz
‘Âlem anun durur kim her dem safâsuz olmaz
2. ‘Uşşâkı kûyun içre men’ itme nâlesinden
Çün gülsitân içinde bülbül nevâsuz olmaz
3. Gözümde nakş-ı kaddün olalı yaş dükenmez
Her kanda fitne olsa ol mâ-cerâsuz olmaz
4. Ol cân ki la’lün umar zülfünde sâkin olsun
Çünkü sevâd-ı a’zam dârü`ş-şifâsuz olmaz
5. Mümkün degül ki Hamdî kaddünsüz ola bir dem
Togrısı hoş dimişler ‘âşık belâsuz olmaz

70

1. Hatm olup ‘ömrüm eger kalmaya bende bir nefes
Sanma kat’ idem hevâ-yı vasl-ı zülfünden heves
2. Gözlerün olup harâmî başladı başlar keser
Mısr-ı hüsnüne olalı iki kec Hindû ‘ases
3. Hem-demüm hecründe her gice nesîm-i subh idi
Bu gice bilmen niçün olmaz benümle hem-nefes
4. ‘İşkun ile gönlümün hâlin sorarsan dostum
Nicedür işde bilürsin cem’ ola nâr ile has
5. Âh elinden âhumun kim hasrete saldı beni
Bülbüli efgânıdur iden giriftâr-ı kafes

6. Şehrden gitdügümi yâr ile fâş itdün ile
Bogazundan asılup dilün tutilsun ey ceres
7. Câhil ü nâ-cinse ey Hamdî sözün ‘arz eyleme
Zâga hoşdur sad hezârün nagmesinden bir meges

71

1. Mühr urdı lebün agzuma kim eyleye hâmûş
Ey meh nideyin mühri açar mihrün idüp cûş
2. Vaslun günü bildürdi bana kadrin o dem kim
Hecrün gicesi kıldı beni vâlih ü medhûş
3. Zülfeynün arasında görüp yüzünü sandum
Bir sîm büte secde kılur iki siyeh-pûş
4. Baht-ı siyehüm hâlini yârun kulagina
‘Arz eyleyimez kimse meger hâl-i bünâgûş
5. Bu Hamdî-i âvâreyi âzâde yürürken
Zülfine esîr eyledi bir serv-i kabâ-pûş

72

1. Gözlerün ‘âşıklara pür-kîn imiş
Zülfünün küfri belâ-yı dîn imiş
2. Virmemiş bu ‘âlem-i telvîne dil
Ol kişi kim merdüm-i temkîn imiş
3. Hüsnün ayın ‘âşıka ‘arz itmedün
Dil-bere cevri eylemek âyîn imiş
4. Hor bakmışdur mahallen kelbine
Ol rakîbün kim katı hod-bîn imiş
5. Hamdî gibi dil-berün zülfi hamı
Fursat el virse ‘aceb miskîn imiş

73

1. Gözün sayyâdı kaşundan iki müşkîn kemân asmış
Şikâr ehline ‘âdetdür ki yüzde bir nişân asmış
2. Hisâr-ı hüsnünün cânâ gözün dizdârı olaldan

Yasag için dü cânibde dü Hindû pâsbân asmış

3. Meger şîrîn dehânundan şeker lezzet ugurladı
Dükân öninde anunçün anı ehl-i dükân asmış
4. Cemâlün câmi'in ma'mûr iden tezyîn için anı
Ser-i zencîr-i zülfünde niçe kandîl-i cân asmış
5. Sakın baglama ey Hamdî gönül dünyâ 'acûzına
Ki kolın boynuna anun niçe pîr ü cüvân asmış

74

1. Ol kamer kim gün gibi şekl-i müdevver bağlamış
Lâle gibi ruhlarında la'l-i ahmer bağlamış
2. Leblerinden lezzet alursa 'aceb mi sa'y ile
Ney-şeker gibi o kim bilin mükerrer bağlamış
3. Mısr-ı hüsnin korkaram âhir harâb ola diyü
Hatt-ı dil-ber kim had üzre saff-ı leşker bağlamış
4. Ey niçe başlar keser zulm ile devr-i bî-amân
Sûsen anunçün biline tîg u hançer bağlamış
5. Hamdî medh itmege gül yüzlü güzeller hüsnini
Rengîn evrâk üzre yine tâze defter bağlamış

75

1. Bu dem ki pîr-i mugândan irişdi bâde-i hâs
Nihân içen anı rindâne gamdan oldı halâs
2. Lebine diş bilerem zahm uralı cânuma yâr
Buyurdu hakkımı çün hükm-i "el-cürûhi kısâs"
3. İ zülf-i yâr beni penbe gibi dögse gamun
Koman men ol gamı Hallâc gibi dâruna as
4. Muhît-i 'ışka talup dürr-i ma'rifet mi bulur
Çıkarmayınca vücûdı libâsını gavvâs
5. Gönül kitâbına Hamdînazar kılup gördüm
Ki 'ışka hâtime imiş nihâyet-i ihlâs

76

1. Dehenün bûsesine alur isen cânı ‘ivaz
Şübhe yok cânı olanlar viriser anı ‘ivaz
2. Nesme-i kûyun ile cûşa gelür bülbül kim
Almazam şemmesine bûy-ı gülistânı ‘ivaz
3. Dil Halîli elem-i derdün için cân virdi
Bir ciger-gûşe için eyledi kurbânı ‘ivaz
4. Virmezem sünbülünü nâfe-i Tâtâra bedel
Almazam leblerüne la’l-i Bedehşânı ‘ivaz
5. Dil-i Hamdî mey-i sevdân ile ser-mest olalı
Virdi bir hayrete yüz bin ser ü sâ mânı ‘ivaz

77

1. Yazdı kitâb-ı hüsnüne hatt-ı gubâr hat
Kıldı gül üzre rîze-i müşki nisâr hat
2. Seyr eylemege cennet-i kûyunda ‘îş iden
Kevser lebün kenârın ider sebzâr hat
3. Toprak başına hat gibi ol ehl-i hâmenün
Hattuna benzedem diyü yazdı gubâr hat
4. Mûsî kerâmetin yed-i beyzâda ‘arza kıl
Fir’avn kavmi gibi ola târmâr hat
5. Gülşen letâfeti nitekim sebze iledür
Hamdî cemâl revnakıdur âşikâr hat

78

1. Her kanda zebânım ki ola ismüni lâfız
Bin dil bulunur anda ki cümle anı hâfız
2. Fikr itse nihâyet bulmaz hüsnüne ‘âkil
Zikr eylese gâyet bulmaz vâsfuna lâfız
3. ‘İşk olmasa âdemde hemân mürde gibidür
Var kendü ölün agla beni aglama vâ’iz
4. Çün penbe-i gaflet gide cânun kulagından
Gûş eylesin cümle mevâzî’da mevâ’iz
5. Kapundan ırag itdi felek Hamdîyi ammâ
Yok lahza ki olmaya cemâlünü mülâhız

79

1. Gözlerüm toymadı eyler ruh-ı cânâna tama'
Sîm karşısına lâzım gelür insâna tama'
2. Diş biler dirler işitdüm leb-i dildâra rakîb
Dîvdür kılsa nola mühr-i Süleymâna tama'
3. Leb-i yâr özileyen zülfe giriftâr olur
Ôulmete düşer iden çeşme-i hayvâna tama'
4. Hamdîyi çâh-ı firâka düşürür hırs-ı visâl
Ey niçe câmı esîr eyledi zindâna tama'

80

1. Pervâne gibi kanda olur hem-zebân-ı şem'
Şevk ile cânın eylemeyen der-miyân-ı şem'
2. Pinhân olursa nola saçun ey çerâg-ı dil
Gözden hemîşe çünkü nihândur duhân-ı şem'
3. Dil uzadur ki şevk-ı ruhundan haber vire
Her meclis içre tan mı kesilse zebân-ı şem'
4. Ey nûr-ı haddi zulmet-i zülf ile setr iden
Pervânevâr cânım oda yandı kanı şem'
5. Aglama Hamdî derd ile kim âşikâr olur
Agladuginca rîş-i dil ü sûz-ı cân-ı şem'

81

1. Dil kim fûrûg-ı 'ışk ile gamdan bulur ferâg
Bir hücredür ki rûşen ider şu'le-i çerâg
2. Sûfibelâ-yı 'âşika inkâr ider belî
Ahvâl-i hasteyi ne bilür her kim ola sag
3. Zülfi katında da'vî-i hoş-bûyî eyledün
Ey nâfe kanda oldu sana bu kadar dimâg
4. Rind-i zamânenün meseli lâledür kim ol
Başın yile virince elinden komaz ayag
5. Çağında bir püser göricek Hamdî cân virür

Pîr oldu gerçi gitdi cevânî vü geçdi çağ

82

1. Olmaz perîde sencileyin peyker-i latîf
Şekl-i melek misin ‘aceb ey manzar-ı latîf
2. Ey niçe yakalar yakısar sîne âteşi
Ger açmaz ise gül gibi dil-ber ber-i latîf
3. Bâg-ı tarâvet içre boyun serv-i tâzedür
Firdevs-i hüsn içinde lebün Kevser-i latîf
4. Ey dil gözümde kâkûli ‘aksin teferrüc it
Deryâda görmek ister isen ‘anber-i latîf
5. Gül-gûn yüzün tarâvetini Hamdîmedh ider
Rengîn varaklar üzre yazup defter-i latîf
6. Dürr-i suhan bahâsını ehl-i hüner bilür
Her bed-güher ne bile nedür cevher-i latîf

83

1. Görmedüm dîdâr-ı yârı kûyın eylerken tavâf
Oldı sa’yüm nûr görmez hâcîler gibi güzâf
2. Dâl kaddüm nice eylesün tahammül fûrkate
Kim götürse ol yükün bir tâyını lâm ola kâf
3. Bir letâfet virdi Hak Sidre boyuna eyle kim
Serv gibi niçe âzâdı kul eyler bî-hilâf
4. Sâbit idi safha-i dilde elif kaddün hemân
Yazmadın levh-i vücûda kâ’inâtı nûn u kâf
5. Tîg-i gamzen tîzdür ol resme kim bir lahzada
Haste-diller sînesinden pâreler bin bin gılâf
6. Bir mihakdür âsitânun sengi kim ‘âşıklarun
Ruhları dînârın anda fark iderler kalb u sâf
7. Ol kalender-meşrebe erzânîdür âzâdelik
Oldı ol Hamdî ta’alluklar belâsından mu’âf

84

1. Cân mı var kim gamzen okından cigerde tîri yok
Taş ola ol dil kim andan sîne de te'sîri yok
2. Zülf ü ruhsârun hevâsından dem urmasun o kim
Âh-ı subh-efrûzıyile nâle-i şeb-gîri yok
3. Hatt-ı Yâkûtı muhakkak hatt-ı la'lün nesh ider
Sen sanem misli nitekim Mânî'nün tasvîri yok
4. Taglar deldi figânum kalbüne kâr eylemez
Taşlara kâr eyledi âhum ana te'sîri yok
5. Hamdî takdîre siper olmaz çü tedbîr-i Hakîm
Ehl-i tedbîr ol durur 'âlemde kim tedbîri yok

85

1. Ey perî şânun durur diller perîşân eylemek
'Âdetidür gamzenün bir demde bin kan eylemek
2. âirre olma hüsne kim bu rûzgârın kârıdur
Yûsuf-ı Mısr'ı esîr-i çâh-ı zindân eylemek
3. Kanlu yaş ile gerek şimden girü rüsvâ olam
Niçe bir gamzen okın sînemde pinhân eylemek
4. Gelme zahmet olmasun ben haste üzre ey tabîb
Derd var iken gerekmez bana dermân eylemek
5. Cân idinüp Hamdîcânânı kılurdı terk-i cân
Elde olaydı kişi kendüsine cân eylemek

86

1. Bir içim sudur meger ey gamze peykânun senün
Teşne-diller yalmanur gördükçe yalmanun senün
2. Âdemi zinde kılur dirler hayâtun çeşmesi
Öldürür ben teşne-cânı âb-ı hayvânun senün
3. Bu zenehdân içre kim düşmişdür ol hâl-i garîb
Niçe miskînler düşüre çâh-ı mihmânun senün
4. Devr-i hüsnünde lebün lezzet virür 'âşıklara
Mısrî şekerler bitürse nola dükkânun senün

5. Niçe ag ola yüzün bu 'ışk içinde Hamdî kim
Âh dūdına buhârîdür girîbânun senün

87

1. Cihâna bâde-i 'ışkı sunup hammârı Gülzâr'un
'Aceb mest oldı bülbüller olup mey-hnârı Gülzâr'un
2. Niçe tâvûs-ı hoş-cevlân olaydı bülbül-i elhân
Gülîni itmese pinhân eger gülzârı Gülzâr'un
3. Ma'ârif bûstânında olur her gonce bî-perde
Açıla gül gibi çün kim kamu esrârı Gülzâr'un
4. Niçün nergis gibi ey yâr olursun derd ile bîmâr
Tabîb-i hâzık istersen yiter tîmârı Gülzâr'un
5. Taşup 'ışk ile 'ummân ol gönül mülkine sultân ol
İre cânun kulagina dür-i şehvârı Gülzâr'un
6. Gül-âb-ı ma'rifet bûyı tolup bâzâr-ı 'uşşâka
Kaçan kim 'ışk dükkânın açâ 'attârı Gülzâr'un
7. Niçe dîvâne bülbüller düşüp hayrân u mest olmuş
Tolu sunmuşdur anlara meger hammârı Gülzâr'un
8. Açıla dîde-i a'mâ basîr ola kamu eşyâ
Salarsa 'âleme pertev eger envârı Gülzâr'un
9. Gönül sengini ey Hamdî külüng-i 'ışk ile hâk id
Ki bite anda görine gül-i âsârı Gülzâr'un

88

1. áamzen okına cân u cigerden siper gerek
'Uşşâka 'ışk ma'rekesinde ciger gerek
2. Çevgân-ı zülf-i dil-bere top olmag isteyen
Meydân-ı derd ü gussada bî-pâ vü ser gerek
3. Yârün cemâli nûrı degül dîr dîdeden
Ammâ teferrüc itmege sâhib-nazar gerek
4. Eşk ile rûy-ı zerd gerek yâra varmaga
Dîdâr-ı Ka'be haccına sîm ile zer gerek
5. Yüzün lebün gamı giderür zevk-ı 'âlemi
Ol derd-i ser 'ilâcına bu gül-şeker gerek

6. Zâhid ki murg-ı cânına dâm itdi uçmağı
Düşmeyüp andan uçmaga gey bâl ü per gerek
7. Hamdî dehân-ı yâr gibi şâ'irün sözi
İçi vü taşı pür-güher ü muhtasar gerek

89

1. Zülfüne dil bağlayan 'uşşâka şeydâlık gerek
Derdün ile aqlayan gözlere deryâlık gerek
2. Ay yüzün aydıncagıdur şehr-i Belkıs-ı cemâl
Eksügi budur hemân anda temâşâlık gerek
3. Sûfî cennet salığın sorar komış dil-ber yolın
Neylesün kara başına anun ol salık gerek
4. Cân virüp sana gönül derd aldı ben dellâlıyam
Lebleründen ey sanem dellâla helvâlık gerek
5. Hamdî`yi söyletmek istersen lebünden bûse vir
Çün kelâma gelmege tûtüşeker-hâlık gerek

90

1. Dâ'irenden beni dûr eyledi devvâr felek
Âdemîlik kılasın vaktidür ey reşk-i melek
2. 'Âşıkuntende hayâtı ruh-ı yâr ile olur
Diri olmaz nitekim sudan ırag olsa semek
3. Ey bana vuslat-ı dildârı taleb eyle diyen
Giç bu sevdâda bulunmaz dil-i 'âşıkda dilek
4. Yüregüm pâreleyüp turdı hadengün yirine
'Âşıkta katı demürden gerek ey dost yürek
5. áamunı Hamdî çeker la'lüni gayrılar emer
Hoş didiler bunı kim kime yimek kime emek

91

1. Ey gamun ârâmıdur 'âşıklarun
La'l-i nâbun câmidur 'âşıklarun
2. Ka'be-i hüsnün safâsı sa'yine

Terk-i cân ihrâmıdır ‘âşıklarun

3. Bî-nişân olmak olarun şânıdır
Bî-nevâlık nâmıdır ‘âşıklarun
4. Terk-i ârâm eylemek zülfün gibi
Gönlünün ârâmıdır ‘âşıklarun
5. Sözleründerd arturur Hamdî senün
Çün kamu ilhâmıdır ‘âşıklarun

92

1. Cânımın gitdi hayâtı yüzünü görmeyicek
Kalmadı tende sebâtı yüzünü görmeyicek
2. Ko beni gark olayın göz yaşı deryâlarına
Niderem fülk-i necâtı yüzünü görmeyicek
3. Kerem id ‘âleme rahm eyle sefer eyleme kim
Yakaram cümle cihâtı yüzünü görmeyicek
4. Düşeyin nâr-ı cahîme içeyin mâ-ı hamîm
Niderem ‘azb ü furâtı yüzünü görmeyicek
5. Hamdî`nün kopdı kıyâmet başına hasret ile
Gördi rûz-ı ‘arasâtı yüzünü görmeyicek

93

1. Âyîne-i Hudâ'dur Hakk'a cemâli şeyhün
Dürr-i girân-bahâdur cümle hayâli şeyhün
2. Çün vahdet ile kesret sırrında zâhir oldı
Bahreyne mecma’ olsa tan mı kemâli şeyhün
3. Dâyire-i kemâli geçdüm ‘ayâna irdüm
Mezkûr olalı dilde her dem hayâli şeyhün
4. Tanbûr-ı sîne tan mı bî-perde nâle itse
Islâh idüpdür anı çün gûş-mâli şeyhün
5. Nâkıs durur hünerde keşf-i sahîhi yokdur
Her kim diye cihânda vardur misâli şeyhün
6. Kalbün ‘aceb mi hâlis zer gibi olur ise
Çünkim eritdi anı pâk itdi kâli şeyhün

7. Hamdîfakîri fûrkat dil-haste itmiş idi
Şûkr olsun uş safâlar virür visâli şeyhün

94

2. *Makâm-ı ubûdiyyet ez-dergeheş*
Muhillest ân râ ki şod muzmahil
3. Habîbün miyânın bulursın gönül
O dem kim ara yirde sıgmaya kıl
4. Görindün şehâ bir cemâl ile kim
Gül-i bâg-ı hüsn oldu andan hacil
5. Vücûdum yanaldan hevân odına
Beni senden ayırmadı âb u gil
6. *Dü âlem zi-rûyet münevver buved*
N-bâşed zi-mûyet eger medd-i zil
7. Tapunsuz ki mülk-i müseccel bulam
Kara yazu olur bana ol sicil
8. Dilersen ki kat'-ı tarîk idesin
Gel ey Hamdîsenden sen evvel kesil
9. *Torâ çerh-i gerdun ki mehlî dihed*
Zi-destet câm-ı cân-fezâ me-hil

95

1. *Ey şem'-i cem'-i zümre-i uşşâk-ı zi'l-celâl*
Pervâne-i şu'â-i toyî şî'a-i kemâl
2. Her 'âkil oldu fikr-i kemâlünde bî-hired
Her nâtik oldu zikr-i cemâlünde güng ü lâl
3. *Gerdun aceb çi cürm koned pîş-i izzetet*
Hançer keşîd be-sîne-i û cirm-i in hilâl
- 4 Her dil zücâcesine ki nûrundan irişe
Mişkât-ı sînesinde komaz zulmet-i dalâl
5. *Fakr-ı Muhammedî ki müyesser şeved torâ*
Mâl u menâlet er ne-buved Hamdiyâ me-nâl

96

1. Nigâr şevkına bil bağladı meger kındîl
Ki yanar odlara her gice tâ seher kındîl
2. ‘Aceb ne câmi’-i zîbâdur ey melek hüsün
Ki âfitâb ana mısbâh olur kamer kındîl
3. Yüzünü medh idicek şevkdan dili tolaşur
Ne denlü çerb-zebân ise ey piser kındîl
4. ‘Aceb ne silsileden dem urur ki sûffivâr
Safâ-yı bâtın ile buldı nûr u fer kındîl
5. Yiri hevâ yüregi âb u sînesi âteş
Zebân-ı hâl ile Hamdî`yi vasf ider kındîl

97

1. Öykinimez bilüne dikkatde kıl
Cânı yokdur kim katında kıla kıl
2. Koma varmaga rakîbi kûyuna
Kavl-i sâdıkdur bilürsin “el-bahîl”
3. Cân sebîl itsün şarâb-ı la`lüne
Her kim isterse sebîl-i selsebîl
4. Bulmadum gâyet saçun sevdâsına
Ben ki yildüm bu hevâda niçe yıl
5. Çekmedün yârün dil-i sengînini
Gerçi Hamdî eyledün cerr-i sakîl

98

1. Mûnisüm kabrümde mihrün olısar ba`de`l-ecel
Hoş meseldür kim dinür “el-kabru sandûku`l-amel”
2. Göz göre öykinmez idi çeşm-i yâra fi`l-mesel
Çeşm-i nergisde eger olmasa fi`l-cümle havel
3. Zülfi ucın la`l-i yâra irdügin görüp didüm
Hoş dimişler hîçe irer ‘âkıbet tûlû`l-emel
4. Dil-berün vakt-i vedâ`ında dilüm tutıldı âh
Dil tutılmak müşkil imiş hasteye irse ecel

5. Bahtum uyansa rakîb ölse anun helvâsına
'Âlem içinde bulunmaz Hamdî miskînden mahal

99

1. Ol şeh ki kılur vakt-i terahhumda tegâfûl
Ben bendede kalmadı cefâsına tahammül
2. Sevdâ-zede 'âşıkları öldürmege iy dost
Zülfün gibi eyleme inen dest-i tetâvül
3. Sînemde cefâ hârî ile şerhalar itdün
Ey gül ne ziyân itdi sana sohbet-i bülbül
4. Em kılmaz isenla'lün ile derd-i 'alîle
Eyleme helâk eylemege bârî ta'allül
5. Gencîne için çekme heves rencini Hamdî
Oldunsa eger mu'tekif-i künc-i tevekkül

100

1. Çünkü dâmân-ı yâr elümde degül
Gitdi sabr u karâr elümde degül
2. Âhunodını sakla didi didüm
Âh kim ihtiyâr elümde degül
3. Ayaga saldı gam beni tâ kim
Bâde-i gam-güsâr elümde degül
4. Vuslata tâlib olalı bildüm
Devlet-i pâydâr elümde degül
5. Nola Hamdî yakamı çâk itsem
Çünkü dâmân-ı yâr elümde degül

101

1. Âsitânunda şehâ her dem zelif eksük degül
Nitekim dârü'ş-şifâda bir 'alîl eksük degül
2. Kalmışam kûyunda cânâ güft ü gûyunzevkına

Menzili firdevs olana selsebîl eksük degül

3. Hasretün bîmârına hiffet müyesser olmadı
Çünkü vaslunmeclisinde bir sakîl eksük degül
4. Cân alup baş kesmegi kesmedi gamzen hançeri
Kanda âşûb olsa anda bir katîl eksük degül
5. Devr-i hüsnünde okur Hamdî miyânun medhini
Bülbüle gül mevsiminde kâl ü kîl eksük degül

102

1. Müdâm sun bize ey sâkî-i şarâb-ı kadîm
İçelüm anı “alâ-rağmi enfe külli garîm”
2. Bize o sâkî gerek kim şarâbı bâkîdür
Bizüm o bezme safâmuz ki dâyim anda na’îm
3. Cahîm vuslat-ı yâr ile bâg-ı cennetdür
Behişt fûrkat ile ‘âşîka ‘azâb-ı elîm
4. Celâl ü ‘izzetüne irmedi kamu hâkim
Kemâl-i hikmetüni anlamadı cümle hakîm
5. Çekerdi çâk idüp “len terânî” perdesini
Eger kilîm-i vücûdı oda yakaydı Kelîm
6. Erirdi levh kelâmundan olmasa mahfûz
Kalem zebânı anunlezzetinden oldu dünîm
7. Diyâr-ı hasret anun kim tapuna dûr oldu
Makâm-ı rif’at anun kim kapunda oldu mukîm
8. Dil-i hakîkî o kim müstevâ-yı Rahmândur
Yaraşa Hamdî o kalbe dinilse ‘arş-ı ‘azîm

103

1. Senâdur senâ-yı imâmü`l-enâm
Aleyhi`s-salâti aleyhi`s-selâm
2. *Bidâ bi`l-hüdâ fî-zamâni`d-dalâl*
Ke-bedri bidâ fî-leyâli`z-zalâm
3. *Mu`azzam be-zât u mü`ebbed be-dîn*
Mükerrem be-vasf u Muhammed be-nâm

4. Lebinünsafâdârı ke's-i rahîk
Saçınun hevâdârı misk-i hıtâm
5. Yüzün sürdigiyçün ayagina 'arş
Ana fark-ı kerrûbî oldı makâm
6. Şehenşâh-ı 'âlem ol âdem durur
Ki oldı kapusunda anun gulâm
7. Umar cür'asından bu Hamdî türâb
Kaçan suna Ahmed ehibbâya câm

104

1. Cemâli mushafını açdı çün nigâr-ı kadîm
Yazıldı safha-i levh-i vücûda nakş-ı Kadîm
2. Ne turfadur ki bu nakşun sahîh iken aslı
Kimisi kaldı sahîh ü kimisi oldu sakîm
3. Gel ey gönül ki bu nakş-ı muzahrafa kalma
Sakîmi terk ider ol kim nazarda oldı selîm
4. Sıfât resmini koyan bilür ki zât nedür
Hudûs nakşını yuyan bulur nigâr-ı kadîm
5. Diledi Hamdî yaza vasf-ı hon-ı rahmetüni
Zebân-ı hâme anun lezzetinden oldı dü-nîm

105

1. Kaddüne ne revâdur eger nârven disem
Gîsûna gey hatâ ola müşk-i Hoten disem
2. 'Âlem tapuna gonçe-dehen dirse nesne yok
Hışm itdügün nedür sanemâ anı ben disem
3. Deryâ dibinde her sadefün gûşı çekile
Dendân-ı âbdâruna dürr-i 'Aden disem
4. Dûr eyledün dürûg ile cennetden Âdemi
Lâ'ik degül mi sana rakîb ehremen disem
5. Firdevs içinde olmasa Hamdî visâl-i yâr
Kavl-i hasen ola ana dâr-ı hazen disem

106

1. Bir melek-tal'ata dün gice hem-âgûş oldum
Gökde isterken anı yırde 'aceb tuş oldum
2. Bir kadeh sundı bana la'li revân nûş itdüm
Kendümi bulmazam eyle ki bî-hûş oldum
3. Lutf idüp nâz u 'itâb ile hitâb eyleyicek
Sözin işitmege başdan ayaga gûş oldum
4. Menzil-i şâh-ı cihân zerrece gelmez gözüme
Gerçi kim bende-i gîsû-yı bünâgûş oldum
5. Dilde ey Hamdî melâl olsa olur dilde kelâl
Dâr-ı hüzn anlayalı 'âlemi hâmûş oldum

107

1. Gel ey perki bugün 'azm-i sebzezâr idelüm
Şarâb-ı köhne ile 'ayş-ı nev-bahâr idelüm
2. Binâ-yı 'ömri harâb itmedin hücûm-ı ecel
Esâs-ı sohbet-i nev-rûzı üstüvâr idelüm
3. İçüp çemende lebün gibi bâde-i gül-gûn
Bu 'aklı fikri saçungibi târumâr idelüm
4. Çü pîr-i meykede kıldı salâ-yı mey-hâne
Ayagına varalum varlığı nisâr idelüm
5. Bu demde 'ârif olan mest-i câm olur Hamdî
Humârı olmayanunadını hımâr idelüm

108

1. Rüsûm-ı saltanata yine ibtidâ iderem
Mahallenîçre şehâ kendümi gedâ iderem
2. Küdûret ehli olan sûfîragmına sâkî
Mey ile hâtırını sâgarunsafâ iderem
3. Nigâr meclisidür sûziş ile sâz gibi
Nevâ idüp niçe 'uşşâkı bî-nevâ iderem
4. Bu bezm içinde gönül çâr-pâre olmazsa
Ben anunismini hayvân-ı çâr-pâ iderem

5. Didükçe Hamdî lebün va'desi haberlerini
Îlâhî agzuna varsun diyü du'â iderem

109

1. áamunı câna mugtenem bilürem
Sensüz olan neşâtı gam bilürem
2. Her ne dem kim dem aglamaya gözüm
Ol demi ben dem-i nedem bilürem
3. Sebeb-i derdünem dime bana kim
Derdün em cevrünikerem bilürem
4. Harem-i kûyuna harîm olanı
'Âlem içinde muhterem bilürem
5. Kendüyi her kim ol tamâm anlar
Hamdî kemlerden anı kem bilürem

110

1. Kan aglasun şafak haber-i Kerbelâyiçün
Mâtem libâsı geydi gice ol 'azâyiçün
2. Merdüm odur ki oldı siyeh-pûş göz gibi
Nûr u sürûr-ı çeşm ü dil-i Mustafâyiçün
3. Gül tâcdâr-ı devr-i bahâr olsa tan mı kim
Yırtar kabâyı mâtem-i Âl-i 'abâyiçün
4. Ey dîde göz yaşıyla suvar Kerbelâ'yı kim
Çekdi belâ Hüseyñ dili anda mâyiçün
5. Ebr irmedi o cânibe çün bî-mecâl idi
Aglamag ile anda olan mâ-cerâyiçün
6. Hışm itse ra'd çalsa 'aceb mi bulıtları
Şeşîr-i berk-i hâtıf ile ol hatâyiçün
7. Ol dem bulıtlar itmedi sîr-âb teşneyi
Cem' olsalar ne fâ'ide şimdi bükâyiçün
8. Düşmen nedür ki katline anunzafer bula
Peşşe nedür ki per açâ sayd-ı hümâyiçün
9. Bu menzil-i fenâda velî ol kadar belâ
Ednâ bahâne oldı bekâ-yı safâyiçün

10. Âl-i resûle Hamdî ihânet idenleri
Recm eyle seng-i la'netünile Hudâyîçün

111

1. Kirişme ile tecellî kılup nikâbundan
Beni yakarsın oda gâh geh 'ikâbundan
2. Lebünşarâbın umar teşne-dil ne bilsün kim
Ölürse agzına tamzurmayasın âbundan
3. Hadeng-i gamzelerün nîşi bana nûş oldu
Zülâl-i 'azb içerem vâdî-i 'azâbundan
4. Hemîşe dâne-i gendüm yirine 'ömr ögidür
Figân u nâleler ey çarh âsiyâbundan
5. âurûr câmı seni eyle kıldı mest ü harâb
Serâbı fark idemezsin gönül şarâbundan
6. Yüzün sürerse rikâbuna îmin ola felek
Seni yüzün düşürür vakt olur rikâbundan
7. Nigâr zülfi hevâsında cân vir ey Hamdî
Cihân meşâmı mu'attar ola türâbundan

112

1. Mâ-beynümüzde tâ ki görindi firâk u beyn
Kan aglamak bu gözlerüme oldu farz-ı 'ayn
2. 'Âlem elem olur bana 'aynum sen olmasan
Sensüz olursa bana ne varlık gerek ne 'ayn
3. Merd ol durur ki oynadı tecrîd nerdini
Elden salup dü 'âlemi mânend-i ka'beteyn
4. Mihrâb-ı ebruvânunı 'arz eyle ey sanem
Makbûl secde itmek için ehl-i Kibleteyn
5. Kem cür'a ile Hamdî'ye bir keyf virdi 'ışk
Kim ân u în görünmez ana keyf-i keyf ü eyn

113

1. Şeh-i şehri-i melâhat olmuşsın

Mihr-i subh-ı sabâhat olmuşsın

2. Çeşm ü ebrûda ‘ayn-ı âfetedün
Kâmet ile kıyâmet olmuşsın
3. Zülf ile hâl ü kadd ile ebrû
Nakş ile câna sûret olmuşsın
4. Ey vücûdını mahv iden ‘âşık
Yâr ile di ne halvet olmuşsın
5. ‘İşk ile ger melâmet oldun ise
Hamdî gamdan selâmet olmuşsın

114

1. Ol gözleri ugrı ki ugurlandı gözümden
Ol benden ayak çekdi ben el çekdüm özümden
2. Hasret odına eyle göyindürdi beni kim
Odlar saçılır ‘âleme göynüklü sözümden
3. Başumda karâr eyleyeli zülfi hevâsı
âayret suyu kalmadı revân oldu yüzümden
4. Âvâre iken zülfi hevâsında ölürsem
Müşkîn ola her yıl ki güzer kıla tozumdan
5. Ol hatt ile ruhsâra ırag olalı Hamdî
Seyr-i çemen ü âb-ı revân çıkdı gözümden

115

1. Devr-i zülfünde harâb oldu gönül bî-dâddan
Dâd elünden kim beni yâd eylemezsın dâddan
2. Sîm-i hâlisden yaradan kâlebüni ey sanem
Kalbünü yâ Rab nedendür eylemiş pûlâddan
3. Nakş-ı Şîrîni giderdi seng-i hârâdan felek
Mümkün olmadı gidermek hâtır-ı Ferhâd’dan
4. Âh kim âhum harâb itdi vücûdum mülkini
Ey niçe ma’ûmlar vîrân ola ol bâddan
5. Dil-berün çün vaslına irmek müyesser olmadı

Hamdî miskîne ne hâsıl nâle vü feryâddan

116

1. Çöz sünbülünü Rûm diyârı Hoten olsun
Gül incü dişün şevkına ‘âlem ‘Aden olsun
2. Ol yıl ki eser lutf ile kûyuntarafından
Cân virdi niçe mürdeye sag u esen olsun
3. Cân virür asılmaga gönül miskin önünde
Dek boynına zülfüngibi miskîn resen olsun
4. Her kim semeni sînene benzetmez olursa
Ana yaraşur tâze semenden kefen olsun
5. Mîm-i dehen-i yâr olalı dil-i Hamdî
Yog oldı yitüp yoga bulunmak neden olsun

117

1. Hoş bûy gelür hâlini ansan suhanundan
Ey dil koma bu habbe-i miski dehenünden
2. Ey sûret-i yâr aglayıcak çıkma gözümden
Su çıkdı diyü kaçma inen de vatanundan
3. ‘Âlemde günü derd ile eyvâyile geçsün
Cân mîvesi bihdür diye her kim zekanundan
4. San perde-i cândan görünür nûr-ı İlâhî
Nâzûk bedenün kim görünür pîrehanünden
5. Yokcân u gönül bende sana virmege lâyık
Yok yire hemân bûse umaram dehenünden
6. Hamdî lebi şevkından ölürsen o perînün
Cân bûyın ala cümle melekler kefenünden

118

1. Sun ey sâkîmey-i bâkî yine câm-ı tecellâdan
Anun bir cür’ası yigdür bana bin zühd ü takvâdan
2. Ben ol zerk ehline ‘âkem ki zühdin ‘arz idüp halka
Keser yinini vü kesmez elini meyl-i dünyâdan

3. Zihî lutf ehli dil-ber kim bu vîrân gönlüme her dem
Tesellîler ‘ayân eyler temâşâ-yı tecellâdan
4. Şehâ ‘ışkun koyup nefsi hevâsın isteyen senden
Niyâzında piyâz ister usanup menn [ü] selvâdan
5. Belâ-yı ‘ışk ile ol kim ‘ukûbetler geçürmişdür
Ne korhu ana ey Hamdî ‘ikâb-ı dâr-ı ‘ukbâdan

119

1. O kim nûş itdi ‘ışkun şerbetinden
Yavu kıldı vücûdın hayretinden
2. Yüzi ag olsun anunkim berîdür
Kara gönüllü sûfîsohbetinden
3. Ne var da’vâ-yı gaybet kılsa sûfî
Bilürüz hâlin anungıybetinden
4. Cihânunpâdişâhı ol kişidür
Ki fârig oldı mâl ü milketinden
5. Felek Hamdî`ye bir şerbet içürdi
Ki bîzâr oldı cümle lezzetinden

120

1. Öper güzeller agzın ider mey bahânesin
Hoş devr ile geçürdi piyâle zamânesin
2. Nakş-ı zamâne bağlasa zühre terânesin
Pür-sûz iderdi sâzıyile tâziyânesin
3. Meyl ide nev-cüvândur ok ata diyü gönül
Nakş itdi hûn-ı sürh ile ta’lîm-hânesin
4. Eyle harîsdür işigüne bu dîde kim
Bir çâre bulsa yire düşürmezdi dânesin
5. Göricek itün izini vây kim sevindi dil
Müflis beş akça buldı bir arada sanasın
6. Hamdî`ye dost kayusu cân anma ey gönül
Sen de getürme ortaya bu oda yanasın

121

1. Hurrem o gönül kim geçe ‘âlem hevesinden
Hoş dem sürer ol tûtî ki uçdı kafesinden
2. Bîgâne birincin yime kim renc ü belâdur
Cân kûtıdur ayrılma Halîl`ün ‘adesinden
3. ‘Âkil yitürür menziline rûhı süvârın
Anı bilür âhir düşiserdür feresinden
4. Dildâra kaçan ire kaçan cevr ü cefâdan
Nûra ire mi eymenen Eymen kabesinden
5. Balına tama’ barmagını banmadı dehrün
Ey Hamdî o kim kaçdı belâ-yı megesinden

122

1. Nasîbi olmayan şevk-ı ezelden
Kaçan hazz eyleye şi’r ü gazelden
2. Nigâristân-ı Çînî bâtlı oldu
Nigârun Hak yüzi nakşın yazaldan
3. Güzelden ol kadar gördüm cefâyı
Ki çıkdı aqlamag ile göz elden
4. Meşâm-ı ‘âlemi kıldı mu’attar
Seher yili saçun ‘akdin çözelden
5. Dirîgâ lâ-yezâlî mihnet imiş
Sana ey Hamdî kısmet Lem-yezel`den

123

1. Gitdi nigâr u kaldı bana yâdigâr hüzn
Tutdı karâr u itdi beni bî-karâr hüzn
2. Zülf ü ruhından ayrılalı gam-güsârumun
Oldı havâle cân[um]a leyl ü nehâr hüzn
3. Cân mülkini harâba virürse ‘aceb midür
Dil şehrine çün oldu bugün şehryâr hüzn
4. Hecrinde sanma râhat olup bir nefes gülem
Ansuz cihânda eylemişem ihtiyâr hüzn
5. Dîvâne olma şi’rünü dîvân u defter it

Ey Hamdî gerçi kıldı seni târumâr hüzn

124

1. Sensüz nicedür tende bu cân işte bilürsin
Ten nice kalur gitse revân işte bilürsin
2. ‘Uşşâka inen cevri ü cefâ eyleme ey dost
Kalmaz kişiye devr-i zamân işte bilürsin
3. Ben teşneye zulm eylesün la’lüne hey di
Anunla nedür ‘ahd-i nihân işte bilürsin
4. İnletme beni rahm idüben hâlüme ey dost
Âhumla yanar cümle cihân işte bilürsin
5. Aldanma inen ‘ömr bahârına i Hamdî
Bir gün irişür bâd-ı hazân işte bilürsin

125

mefâ’ilün mefâ’ilün

1. Çün olmaz vasluna çâre
Gidelüm bârîşehründen
Kapundan oldug âvâre
Gidelüm bârî şehründen
2. Gönül sensüz müşevveşdür
Yanar bagrı pür-âteşdür
Çü sabr olmaz sefer hoşdur
Gidelüm bârî şehründen
3. Saçun bâd ile yâr oldı
Anunçün târumâr oldı
Dil andan bî-karâr oldı
Gidelüm bârî şehründen
4. İçüp kanumuzı kandun
Bizi yüz döndüre sandun
Çün âhir bizden usandun
Gidelüm bârî şehründen
5. Düşürdün bizi bir bende
Ki düşmenler kılur hande
Terahhum yog imiş sende
Gidelüm bârî şehründen
6. Yazarken hüsnüni hoşter

Kılurken medhüni defter
Bizi redd itdün ey dil-ber
Gidelüm bârî şehründen

7. Görelden sen semensâyı
Bu Hamdî oldı rüsvâyî
Çekince bunca gavgâyı
Gidelüm bârî şehründen

126

1. Ben garîbi nola ey dost eger yâd idesin
Bend-i gamdan bu esîr olmışî âzâd idesin
2. Hüsnüne gırre olup ‘âşıkâ cevır itme inen
Bir gün ola ki benüm bu sözümi yâd idesin
3. Leb-i şîrînüni bu lutf ile ‘arz eyler isen
Ey niçe ‘âşık-ı bî-çâreyi Ferhâd idesin
4. Yâr-ı gül-çihre ile ‘îş-i bahâr eyle gönül
Niçe bir derd ile bülbül bigi feryâd idesin
5. Pîr-zâde sana ol dem dinilür [ey] Hamdî
Ki bu âzâdeligi Hak yolına zâd idesin

127

1. ZihîMecnûn ki nâ-pervâ safâ-yı vasl-ı Leylâ'dan
Zihî ‘âşık ki müstagnîtemâşâ-yı tecellâdan
2. Cemâl-i lutfâ her lahza teferrüc eyleyen ‘âşık
‘Aceb mi olmasa hazzı eger ma’şûk-ı zîbâdan
3. O kim pertâb ider himmet okın meydân-ı ‘irfânda
Geçürmez sa’y ile hergiz nişânı “mâ-arefnâ”dan
4. Mükahhal olmayan gözler ‘inâyet tûtüyâsından
Mukarrerdür ki olmaz ol münevver nûr-ı Mevlâ'dan
5. Ne çeşm olsun o kim bakmaz cihâna nûr-ı Hakk ile
Ne şey olsun o kim görmez o nûrı cümle eşyâdan
6. Ne bilsün tîh-i gafletde olanlar minnet-i menni
Piyâz ehli olan ‘âmî ne hazz eyleye selvâdan
7. Fenâ fakrıdur ey Hamdî “sevâdü’l-vechi fi’ d-dâreyn”
Yüzi ag olsun anun kim başında var bu sevdâdan

128

1. Hırs-ı vuslat düşürür fûrkate ‘uşşâkı kamu
Hoş dimişler ki tama’ olmasa olmazdı tamu
2. Zülfün öldürdi beni la’lünü nûş eyler iken
Gerçi dirlerdi yılan sokmaz içerken kişi su
3. Dost dîdârını cân göziyle görelî dil
Bî-karâr oldu akar su gibi her sûy-be-sû
4. Çîn-i gîsû-yı nigârun seferinden gelicek
Şemme-i bûy o mûyidi sabâ senden umu
5. Sûfiye Hamdî yaraşurdu siyeh-pûş olmak
Kahr ile nefsin idinseydi gulâm-ı Hindû

129

1. Görmeg için gün yüzünü rû-be-rû
Geşt ider etrâfı gezer kû-be-kû
2. Kılca miyânundan eser bulmazam
Arar isem varı yogı mû-be-mû
3. Görmedi serv ol kad-i dil-cû gibi
Su gibi bu gönlüm akup sû-be-sû
4. ‘Âleme bahş itdi sabâ bûyunı
Viridi yile bilmedi bu bûyı bu
5. Def gibi ey Hamdî tehî-dil olan
Hem-dem olur yâr ile hem rû-be-rû

130

1. ‘Aceb mi dâg kosa lâleler ciger üzre
Felek bitürdigiçün hârı verd-i ter üzre
2. Safâ-yı handesine bakma şem’un ey ‘âkil
Gel agladugımı gör od yakılsa ser üzre

3. Belâ nişânesi ‘âşık yüzinde hoş yaraşur
Nite ki sikke-i şâhî yazılsa zer üzre
4. ‘Aceb mi pîreheni çâk olsa ol sanemün
Ki düğmesini anun düğmeler kamer üzre
5. Hayât-ı fânide râhat gözetme ey Hamdî
Kişi ne denlü huzûr eyleye sefer üzre

131

1. Bitmez lebi yâkûtî gibi kânlar içinde
Yokdur şeker agzı gibi dükkânlar içinde
2. Bu gül gibi açılmadı gülzâr arasında
Ol serv gibi bitmedi bustânlar içinde
3. Gözüm yaşı ile cigerüm kanı uyuşdı
Vardı yolına düşdü yatur kanlar içinde
4. Yûsuf gibi kim çâh-ı belâ kahrı çekerse
Tartılsa nola la’l ile mîzânlar içinde
5. ‘İşkun odı gökden inicek yakmaga ey dost
Hamdî’yi kabûl eyledi kurbânlar içinde

132

1. İt rakîbi niçe bir bağlayasın har yirine
Öldür ey gâzî demidür anı kâfer yirine
2. Her gönül tâ’iri kim ‘ışk hevâsında uçar
Nola ger ferr-i sa’âdet bitüre per yirine
3. Bûse cerr eyleyicek sûhte-dil dil-berden
Didi lâ-yunsarifem koma beni cer yirine
4. Çün zer ü sîm ile biter didiler cümle murâd
Varayın yâre yüzüm alup ele zer yirine
5. Bir cemâl ile görindi bana ol dil-ber kim
Dahı şevkından oturmaz bu dil ü ber yirine

133

1. Ta’n itme sûfibana gam-ı yârum üstine

Sevdâyî ‘âşıkam ko beni kârûm üstine

2. Cân haste düşdi kanı nesîm-i diyâr-ı yâr
‘Îsî gibi nefes ide bîmârûm üstine
3. Gördi yüz urdum aglayu dîvârına didi
Zer yaraşur ki zâr ola dîvârûm üstine
4. ‘Ahdüm budur ki gamzesi üstinde cân virem
‘Ahdüm sımazam ölürem ikrârûm üstine
5. Her gice cân sipendin ışiginde yakaram
Yavuz göz irmesün diyü dildârûm üstine
6. Hamdî mu’âmelem olıcak yâr ile nihân
Cânûm da istemen gele bâzârûm üstine

134

1. Hüsnün beni gark eyleyeli nûr u ziyâya
Kalmadı tanum şâm u seher mihr ile aya
2. Sünbül saçuna nisbet ider bûyımı ‘anber
Kanı kurıdı müşk-i Hıtâ`nun bu hatâya
3. áamzen bana kasd itse rakîb araya düşer
Kan ola gibi girdi o şeytân çün araya
4. Tâli`lü gönüldür irişen zülfine yârun
Zî murg-ı sa`âdet ki kona burc-ı hümâya
5. Togrıldı ruh-ı yâra gönül muztarib iken
Benzetsem anı râst ola kible-nümâya
6. Dîdârına hâ`il olamaz zülfi hicâbı
Gün gündür eger girse dahı kara ‘abâya
7. Hamdî`ye söğüp gayra nüvâzişler ider dost
Zî ni`met anun kim irişe hâss-ı du`âya

135

1. Gül haberi geldi meger bülbüle
Toldı cihân velvele-i gulgule
2. Gûş ide mi bülbüli nûş itmeyen

Dil-ber-i gül-çihre ile bülbüle

3. Hâline öykündüğüçün dil-berün
Ger döğülürse yiridür fülfüle
4. Hamdî figân eylese ol gül güler
Aglasa bülbül yaraşur gül güle
5. Sohbet-i gül kısmet-i hâr olalı
Nâle nasîb oldı hemân bülbüle

136

1. Kim Züleyhâ gibi ‘ışk ile kıyar mâ-meleke
Mâlik olsa nola Yûsuf gibi zîbâ meleke
2. O perî lutf u bahâda o kadar buldı rüsûh
Olmadı o meleke dahı o denlü meleke
3. Sensin ol nûr ki meh-tâb-ı cemâlün ‘aksi
Güneş oldı düşüp âyîne-i cirm-i feleke
4. Kir getürdi yüzine öykineli alnuna ay
Bî-edeb olanun olsa nola alnında leke
5. Agzuma gelmedi cân pîş-keşündür dimege
Dil kaçan lâ’ik ola Hamdî o şâha beleke

137

1. Gönlümi aldı lebün kasd eyledi cân üstine
Vey ne hûnîdür ki kan itmek diler kan üstine
2. Hüküm [idüp] cân ister isen benden ey şâh-ı cemâl
Yoluna bir cân nedür bin cân virem cân üstine
3. Sîneme geldükçe gamzen tîri cânâ korkaram
Münkesir ola irüp peykânı peykân üstine
4. Cism-i mercân cân bulup yâkût ola kût-ı revân
Düşse ‘aksi la’lünün yâkût u mercân üstine
5. Çeşmiyile Hamdî`nünbaşı hoş olmazdı meger
Sûret-i dil-ber yazılmasa bu giryân üstine

138

1. Bir gazel nazm eyledüm mâh-ı niğârîn üstine
Görse zühre baglar anun nakş-ı rengîn üstine
2. Didi al ‘ışkum hevâsını didüm baş üzre hoş
Didi yaz nakşum didüm çeşm-i cihân-bîn üstine
3. Kâfir olduğına ol bî-dâd zülfi dil-berün
Dâldür bu kim komışdur pâyını dîn üstine
4. Öykinimez fark-ı yâr üstinde müşkîn perçeme
Çıksa keyvân-ı Habeş eyvân-ı sîmîn üstine
5. Dil-berün zülfi perîşân hâli üzre gûyiyâ
Hâ-i hayretdür ki düşmiş Hamdî miskîn üstine

139

1. Bu kadd ü kâmet ile gelse tapunkıyâma
Her kim görürse eydür “kad kâmeti’l-kıyâme”
2. Kevser lebünsıfâtı lezzetde ol kadardur
Kim ney-şeker olupdur yazarken anı hâme
3. Bezmünde mest olanlar çâk itdi câmesini
Cânâ[n] meger cemâlün ‘aksin düşürdi câma
4. Ger tavk u efser ile ‘ârif olursa sûfî
Sîmurg-ı ‘âlem imiş her hüdhüd ü hamâme
5. Vuslat kapısı fethin Hamdî tapundan umar
Devlet hemîşe şâhum begden olur gulâma

140

1. Nâr-ı ‘ışkunla kebâb oldu gönül döne döne
Çeşm-i mestünle harab oldu gönül döne döne
2. Beni korkutma cefâ bahrini cûşa getirüp
Ki bu deryâda habâb oldu gönül döne döne
3. Âteş-i cevrine devrännola sabr eyler isem
Yanup odlara türâb oldu gönül döne döne
4. Seni yıkmak dileyüp yaptı rakîbün evini
Felekün işi harâb oldu gönül döne döne
5. Hamdî ol gonca-lebün âb-ı hayâtın içeli
Hızrveş şeyh ü şebâb oldu gönül döne döne

141

1. Kaddün 'alemi göstereli peyker-i fitne
Cân kişverini gâret ider leşker-i fitne
2. Ma'mûr ideli bâg-ı cemâli yed-i kudret
Bitürmedi kaddüngibi bir 'ar'ar-ı fitne
3. 'Arz id yüzünü suhf-ı cemâli okusunlar
Çöz zülfünü kim şerh olına defter-i fitne
4. Dir halka-i zülfünde ruhun görse müneccim
Bu devr içinde görünür ahter-i fitne
5. Ham kılmış idi kaddümi çenber bigi zülfün
Olmamış idi çarha dahı çenber-i fitne
6. Çün fitne imiş 'âleme güftâr-ı mahabbet
Açma dehenün Hamdîyapılsun der-i fitne

142

1. Vardı elüm irişmedi ol serv-kâmete
Eyveh nidem ki kaldı bu hasret kıyâmete
2. İtsün katîl-i gamzesine nâz-ı bî-hisâb
Zîrâ hisâb yok durur ehl-i şehâdete
3. Sa'y ile vasl-ı yâra kimesne irişmedi
Tâli' gerek ki tâlib ola ire devlete
4. Bir kılı Mânî kırk yarup kılrsa kıl kalem
Yazmaz miyânı nakşını tahsîn bu dikkate
5. Geçdi nigâr u Hamdî izine yüzün sürer
'Ömri geçe irişmeye bu denlü devlete

143

1. Ey gönül cân vir yine cânânuna
Derde düş kim iresin dermânuna
2. Didüm ey dil-ber lebüne teşneyem
Didi miskîn susadun mı kanuna
3. 'Ömrümün tûmârını dürdüm şehâ

Yazılınca defter ü dîvânuna

4. Kâmeti çevgân olur ‘âşıklarun
Top olunca başları meydânuna
5. Vaktidür Hamdî yakasın çâk ide
Çünkü irişmez eli dâmânuna

144

1. Hecründe beni eyle hazîn eyledi ey şâh
Hâlümi görüp kûyun iti didi ki veh vâh
2. Pür-havf u hatardur didiler ‘ışk yolını
‘Azm eyledüm ol yola “tevekkeltü ala’llâh”
3. Gerçi rakîb âhuma nâzır degül ammâ*
Tîr olur anun cânına âhir elif-i âh
4. Başum ele alup didüm ey dil-ber-i hûn-rîz
“El-abdü ve mâ-fî-yedihi kâne li-mevlâh”
5. Umar ki saçun dârına Hallâc ola Hamdî
Bahtı ona şâyed niteki kıssa-i cûlâh

145

1. Öldüm de dirse bakma rakîbün figânına
Kelb ölüsidür degmez ülüsi şüvânına
2. Peykânların i gamze okı sıhhat âbıdur
Sun ol sudan bu hastelerün girme kanına
3. Yârı yanına ‘âşık olan kanda irişür
Karbân ide özin meger anun kemânına
4. Fânîmetâ’a virme gönül nakdini [sakın]
Bâzâr olur ki assısı degmez ziyânına
5. Ger mülki olsa cân u gönül Hamdî miskînün
Vakf eyler idi anları yâr âsitânına

146

1. Virelüm zühdi bâda bâdeyile
İçelüm bir ‘izârı sâdeyile

2. Ey perîruhlarundaki hâlün
Şehleri mâî ider piyâdeyile
3. Rûşen eyler cihâmı mâh-ı münîr
Mîhr-i hüsnünden istifâdeyile
4. Zülf-i dil-ber fütâde olduğıçün
Başı hoşdur dil-i fütâdeyile
5. Hamdî kanın helâl sandı rakîb
Ben nidem ol harâm-zâdeyile

147

1. Ol gün ki nâzın eyleye dil-ber hisâb ile
Rûz-ı hisâb olur bana ol gün ‘azâb ile
2. Yüzine karşı gün nice da’vâ-yı hüsn ider
Zerre kaçan mukâbil ola âfitâb ile
3. Dil-ber kenâra gelse karâr eylemez gider
Eyveh nidem ki gitdi [bu] ‘ömrüm şitâb ile
4. Âhum işitse muztarib olup kaçır rakîb
Recm eylerem meger o recîmi şihâb ile
5. Hamdî cihânda kalbünü ol dil-rübâyâ vir
Kim hüsnî zâ’il olmaz anuninkılâb ile

148

1. Gönlümü bend itdi uydı gamze-i gammâzuna
Hey di hey zulm itmesün zülf-i kemend-endâzuna
2. Dil-berâ ol serv-kâmetsin ki erbâb-ı nazar
Mîve-i râhat okurlar şîveyile nâzuna
3. Âh-ı sînemden ‘izârun âsmânîler düzüp
Yakdı mâhı mihr ile tahsîn ol âteş-bâzuna
4. Sîneme sâzun teşebbüh eylemiş mutrib senün
Gûş-mâl itmek anunçün lâ’ik oldı sâzuna
5. Hamdiyâ gülşende medh itsen dehân-ı dil-beri
Aguz açup goncalar hayrân olur âvâzuna

149

1. Zülfün ki âfitâba hicâb itdi ebr ile
âam zulmetinde cânâ ‘azâb itdi cebr ile
2. ‘Unnâb-ı leblerün var iken ey tabîb-i cân
İtme ‘ilâc hastelere acı sabr ile
3. Hem-sohbet oldı yine rakîb ile ol sanem
Îmânı olsa hem-nefes olmazdı gebr ile
4. Hamdî cihânda ehl-i basîret olanlara
Sâhib-serây bir görünür ehl-i kabr ile

150

1. Hâsiyyet-i ‘ışkı bilemez kimse kemâhî
Mâhiyyet-i mâyı bilemez niteki mâhî
2. Fettâh-ı ezel ‘ışk-ı ebeddür kim ezelde
Harc itdi açup ‘âleme gencîne-i şâhî
3. ‘İşk oldı sebep mazhar-ı eşyâya zuhûra
‘İşk ile bulur her ki bulur zât-ı İlâhî
4. Keşşâf ile keşf olmadı esrâr-ı mahabbet
Tavzîh ile îzâh idemez kimse bu râhî
5. Yâ Rab ne ‘aceb perdededür nagmesi ‘ışkun
Kim şevkı anun raksa koyar mihr ile mâhî
6. Hüsn ile budur güller açan sahn-ı çemende
Lutf ile budur tâze kılan cümle giyâhî
7. Dâg-ı cigerüm lâle gibi zâhir olupdur
‘İşk ile yile vireli tâcı vü külâhî
8. ‘Âşık ki anun dil-beri ‘ışk-ı ebedîdür
Şevkına zevâl irmez ü zevkına tenâhî
9. Çün ‘ışkı bilen ‘âşıkı ma’sûk okumışdur
Bu Hamdî`ye gayretdür ide gayra nigâhî

151

1. Şu cân ki gûşına girmez ulularun nefesi
O ‘âsinün yiridür mihnet ü belâ kafesi

2. Şu kim kulagina asmadı pend gevherini
Asılsa boynına anun yaraşa har ceresi
3. Har-ı melâmete binse ‘aceb midür ol kim
Yire urup durur anı sa’âdetün feresi
4. Zamâne kulzûminün turfadur temevvüci kim
Güherleri yire urup götürdi hâr u hası
5. Bu hâle vâkıf olan bu zamânda ey Hamdî
Kodı hüner sözini belki çıkmaz oldı sesi

152

1. Tecellî itmese dil-ber cemâli geh gâhî
Yakardı ‘âlemi odlara ‘âşıkun âhı
2. Cihânı bahr-ı tecellî muhîtdür cümle
Gören velî bilimez mâyı niteki mâhî
3. Su gibi yüz sürici bî-karâr olan ‘âşık
Ki katresini muhît idüp ola âgâhı
4. O cân kim oldı belâ seyli yolına hâşâk
Muhîte irse ‘aceb mi vücûdınun kâhı
5. Zer it nuhâsumı iksîr-i ‘ışk ile Hamdî
Ki lâ’ık ola ana vaz’-ı sikke-i şâhî

153

1. *Tâ der-keşîd sahn-ı zemîn erba’în-i dey
Peydâ şod în murakka’-i âlûde-reng-i vey*
- 2 Subhun nesîmi mürdeleri zinde itmege
‘Îsî gibi seyâhata başladı hay-be-hay
3. *Hûn-ı belâ be-dîde uşşâk tâbe-çend
Dâğ-ı cefâ be-sîne-i müştâk tâbe-key*
4. *Bâ-kayd-ı hod kesî-ne-resed sûy-ı âşıkî
Çün şart-ı âşıkîst şoden lâ-be-şart-ı şey*
5. *Çevgân-ı zülf-i dost çünân berd gûy-ı ser*

154

1. ‘Âlem içinde olmasa ölmek elemleri
Sürmek olurdu zevk u safâyile demleri
2. Mâr-ı cefâsı mûr gibi çok zamânenün
‘Ankâ gibi bulunmaz egerçi keremleri
3. Şâdîsi bî-karâr ise dehrün kayurma kim
Sâbit degül durur ferahı gibi gamları
4. Aldanma ‘izzetine cihânun ki ‘âkıbet
Hor u hakîr itdi nice muhteremleri
5. Her câna kim safâyile şerbet suna felek
Âhir ana çanak çanak içürdi semleri
6. Devrân elinden âh u figân eylemek durur
Şâm u seherde bülbül-i şeydâ negamları
7. Devr-i bahârün agladugıdur fenâyiçün
Her gice gül yüzine düşen jâle nemleri
8. Magrûr olma saltanat-ı bî-sebâta kim
Hâk oldı câm eylediler niçe Cemleri
9. Seng eyledi zamâne niçe Husrev'ün tenin
La'l oldı mihnet ile olan bagrı demleri
10. Gûşında la'l oldı Husrevlerün budur
Yâd ideler o demleri olsa sitepleri
11. Kılma nazar tarâvet-i dünyâya Hamdî kim
Virdi felek yile niçe bâg-ı İremleri

155

1. Görürse Ka'be yüzün çâk ide câmesini
Figân u nâle ile ürküde hamâmesini
2. Cemâli vaz'ını bulmaz o mihr-i zer-pûşun
Düzüp bozarsa ne denlü kamer ‘imâmesini
3. Hâlel ire dimesem dildeki sihirlerden
Yürece sokmak olur idi dost nâmesini
4. Nesîm yolına kurbân olurdu âhû-yı müşk

İletse Çîn`e nigârun şemîm-i şâmesini

5. Nizâm-ı nazmunı ey Hamdî Kâtibî görse
Düşüre mest olup câmı gibi hâmesini

156

1. Sidre kaddi üzre yârun Müntehâdur perçemi
Gûyiyâ genc üzre yatur ejdehâdur perçemi
2. Hâli gibi niçe miskîn sâyesinde hoş geçer
Ferr-i ‘âşık arturur perr-i hümâdur perçemi
3. Hüsn Bagdâd`ında yâr oldı halife bî-hilâf
Bu ‘alâmetdür ki ‘Abbâsî-livâdur perçemi
4. Uzadur ta’na zebânın Sidrenün tâvûsına
Nârven tûtîsi dinmek ne revâdur perçemi
5. İstivânun hattı Ka’be üzredür dimiş hakîm
Râstîdür yâr üzre hatt-ı istivâdur perçemi
6. Hamdî Mûsî`nün yed-i beyzâsı mıdur hüsn-i yâr
Anda geh ejder görünür geh ‘asâdur perçemi

157

1. Kemân-ı şîveden atdukça nâvek-i nâzı
Nişâne sînemi kıl cânun için ey gâzî
2. Gönül kebûteri âhum hevâsıyile uçar
‘Aceb mi evc-i felekden geçerse pervâzı
3. Düşürmeyince terâzû-yı ‘aklı oynatmaz
Ne turfadur resen-i zülf-i dost cân-bâzı
4. Kemâl-i ‘ışk ile bakmasa dîde-i Mahmûd
Teferrüc idemez idi cemâl-i Ayazı
5. Belâsuza eser itmez figânı Hamdî`nün
âurâba hoş mı gelür bülbülün ser-âgâzı

158

1. Ne benefşe bulunur ol zülf-i ‘anber-bû gibi
Ne çemende serv olur ol kâmet-i dil-cû gibi

2. Hoş yaraşmışdur ol ak yüz üzre bu zülf-i siyâh
San serîr-i ‘âc üstinde şeh-i Hindû gibi
3. Leblerün balın ‘adûlar nûş iderken dostum
Ne belâdur kim bana gamlar üşer aru gibi
4. Sürinür mahbûb zülfüne güzer itse sabâ
Hûblar görse sürinmek ana eski hû gibi
5. Her ki yapılmak dilerse işigine dil-berün
Bir ayag üstine tursun hıdmete kapu gibi
6. Her kime kim hem-dem oldıysa hevâ-yı zülf-i dost
Kaldı bir kuru deride nâfe-i âhû gibi
7. Hamdî cismün hâk idince gerdiş-i âteş-mizâc
Yüzün üstine hevâ yolında sürin su gibi

159

1. Reng-i gam-ı cihândan eger olsa dil berî
Levh-i vücûda yazar idi nakş-ı dil-beri
2. Her ‘âşıkun vücûdı ki kurbân-ı ‘ışk ola
Ana hilâl-ı ‘îd olur yârı hançeri
3. Kaddine serv gibi sanavber baş egmedi
Bu ince şehir oğlanıdur ol yaban eri
4. Zülf-i nigâra el uzadaldan sabâ yili
‘Âlem içinde kalmadı bir turacak yeri
5. Müşkîn saçına nâfe-i Çîn kandan öykinür
Bu tâze ter benefşedür ol bir kuru deri
6. Pend itme vâ’iz od ile göynüklü Hamdî`ye
Korkutma hevl-i âteş ile bu semenderi

160

1. Her dil ki sevdi sen sanem-i sîm-sâ’idi
Yârı sa’âdet oldu vü devlet müsâ’idi
2. Da’vâsınun sübûtına hâcet degül şühûd
Ol ‘âşıkunki sencileyin ola şâhidi
3. Eyveh nidem ki nâme-i şevkum haberleri
Kasd eyledi ki oda yaka cümle kâsıdı

4. La'lün şarâbı şevkına sad âferîn kim ol
Mestâna meze eyledi evrâd-ı zâhidi
5. Ey Hamdî çün salâh degül mûcib-i felâh
Câm-ı mey al elüne ko bu fikr-i fâsidi

161

1. Her ki toldurdu mey-i 'ışk ile dil şîşesini
Mest olup virdi yile 'âlemün endîşesini
2. Cûy-ı eşk ile figân idici dülâb eyler
Ol dırahta ki ura dost gamı tîşesini
3. Sûfî sen serve sücûd itmese tan mı sanemâ
Büt idüpdür özine zerk u riyâ pîşesini
4. Her ki 'âlemde anun san'atı dil-ber gamıdur
Unıdur cümle murâdı yanılır pîşesini
5. Nâm u nâmûsı belâ bildi çü Hamdî özine
Seng-i 'ışk ile sıdı gayretinün şîşesini

162

1. Zülfün hevâsı depredele bâd-ı sahtını
Yillere virdi niçelerün tâc u tahtını
2. Didüm lebinî sorar iken kâmetün nedür
Didi ki yi yimişini sorma dırahtını
3. 'İşkî tarîki tâcirinün assısı budur
Çeşmi harâmîsine vire gönli rahtını
4. Germ olup âh-ı serdiyile nerm-dil geçer
Gör zerk ü hîle sûfîsinünrûy-ı sahtını
5. Hamdî anun ki künc-i huzûr oldu meskeni
Nider zamâne şehlerinün genc ü bahtını

163

1. O kim Yûsuf gibi çekdi belâ-yı çâh-ı Ken'ânı
Yiridür ger ola Mısr'un 'azîzi belki sultânı
2. Zihî 'âşık ki ma'sûkı yolına mûr olam diyü

Hevâ yiline virmişdür niçe taht-ı Süleymân`ı

3. Nigârâ tâze la`lünü Hudâ lutfıyla ter tutsun
Revân oldukça `âlemde şehîd-i gamzenün kanı
4. `Aceb zülfün çelîpâsı ne sûretten görindi kim
Perîşân itdi sevdâsı huzûr-ı pîr-i San`ân`ı
5. Düşürmişdür zenehdâna gönül seyyâhını çeşmün
âarîbün gözi bagludur ne bilsün çâh-ı mihmânı
6. Üşenmez tîg-i gamzenden gönül agzuna cânım dir
Gör ol miskîni havf itmez meger kim yok durur cânı
7. Hemîşe nakşını mîmün gönülde hıfz ider Hamdî
Meger benzetdi bu bî-dil dehân-ı dil-bere anı

164

1. Andan evvel kim harâbât-ı cihân ma`mûr idi
Câm-ı vahdet cur`asından cân u dil mahmûr idi
2. Yaşı çoğ olsun `aceb insân-ı kâ mildür gözüm
Kim ezelden manzar-ı dil-ber ana manzûr idi
3. Bulmadın Mûsî hitâb-ı “len terânî”den cevâb
Pertev-i hüsnütecellîsine gönlüm Tûr idi
4. İrmedin Nûh'a dahı fülk-i `inâyetden necât
`İşkununtûfânına sînem benüm tennûr idi
5. Çâh-ı Bâbil'de dahı Hârût u Mârût olmadın
Gözlerünsihriyile cân u gönül meshûr idi
6. Gelmedin Furkân ile İncîl ü Tivrît ü Zebûr
Safha-i suhf-ı cemâlün `âşıkâ mezbûr idi
7. Vakti olmadın dahı in`âm-ı `âmun `âleme
Sohbet-i hâsunda Hamdî'ye tapun meşkûr idi

165

1. İ gâfil gözleme şugl-ı cihânı
Kalur sanma sana bu milk-i fânî

2. Nolur şol dirüben dişürdügüzden
Ecel kime virür bir dem amânı
3. Kanı bu dünyeye sultân olanlar
Koyuban gitdiler her bir nişânı
4. Kara kirpüklü gözler hâke batmış
Gümişden tenlerüngitmiş revânı
5. Sarı saçlar yirinden külli kopmuş
Çeyanlar yimiş ol şekker zebânı
6. Gel imdi bu sini ‘ibret gör imdi
Harâb itmiş nice sâhib-kırânı
7. Mücellâyiken ol cevher bedenler
Te’âruz eylemiş çerhun çeyânı
8. Melikler tâcını başından almış
Bozulmuş haymesinün haymedânı
9. Sanasın ejdehâdur agzın açmış
Yudar bir bir gelen pîr ü cüvânı
10. İ Hamdî gâfil olmagıl hazerden
Gelür geçer bu dünyânun revânı

166

1. Sûfi’aceb mi bilmese sayfun safâsını
Sâfi mey ile pâk idemez sîne pasını
2. ‘Ârif gerek eser kıla âsâr-ı nev-bahâr
‘Âşık gerek ki anlaya bülbül nidâsını
3. Bâd-ı sabâ meger haber-i dil-güşâ virür
Kim gonca çâk ider ferahından yakasını
4. Deryâ dilin bilen göricek yaşımı bilür
Sahrâ-yı gamda gözlerümün mâ-cerâsını
5. Berg-i ümîdi Hamdî yile virmezem ki dost
Bir dem ola ki yâd ide ben bî-nevâsını

167

1. Gözlerün kana şitâb itdügi yâ Rab neyiki
Öldürüp câna ‘itâb itdügi yâ Rab neyiki

2. Rûz-ı vasla iricek ‘âşık-ı bî-çâre nesîm
Güneşe ebri hicâb itdüğü yâ Rab neyiki
3. Pây-ı lutfunla gelüp gönlümi ma’ mûr kılan
Dest-i cevriyle harâb itdüğü yâ Rab neyiki
4. Bülbülü gülşen-i kûyında mukîm eylemeyen
Menzilin cây-ı gurâb itdüğü yâ Rab neyiki
5. Bî-hisâb eyler iken lutfını agyâra habîb
Bana cevri hisâb itdüğü yâ Rab neyiki
6. Yâr nûş eylese agyâr ile ey Hamdî şarâb
Dil-i ‘uşşâkı kebâb itdüğü yâ Rab neyiki

168

1. Câm-ı vahdet cur’asından her ki hüşyâr olmadı
Fârîg oldu kayd-ı kesretten giriftâr olmadı
2. Tâc u devlet hil’at-i ‘izzet o tecrîd ehline
Kim dilinde ragbet-i dîbâ vü destâr olmadı
3. ‘İlm resmi şübhesinden ma’rifet bulmaz kişi
Merd-i tahkîk ol durur kim ehl-i pindâr olmadı
4. Secde-i sehv ile geçdi ol kişinin ‘ömri kim
Tâk-ı mihrâbı anun ebrû-yı dildâr olmadı
5. Şehr içinde hoş durur düzdîle ger bed-nâm olam
Var mı bir ‘âşık ki ol rüsvâ-yı bâzâr olmadı
6. Kûyuna ‘azm idenüsensin murâdı ey sanem
Hacc-ı dîdâr idenün maksûdı dîvâr olmadı
7. Hamdî`ye ta’n itme ey zâhid hevâ-yı ‘ışk ile
Kim anun yârı riyâ bâbında zünnâr olmadı

169

1. Tâvûs-ı bâg-ı kuds imiş âdem didükleri
Dâm-ı belâyimiş ana ‘âlem didükleri
2. Seyr eylesem cihânı ser-â-ser bulunmaya
Âhumdan özge mûnis ü hem-dem didükleri
3. Dil-ber cemâli şevkiyle cân virenlere

Cennet olursa tan mı cehennem didükleri

4. Bu çeşm ü kadd [ü] zülf ü dehân ile ey sanem
Sensin meger ki var ise ‘âlem didükleri
5. Hamdî cihânda gussa-i yâr ile şâd olur
Kût-ı revândur ehl-i dile gam didükleri

170

1. Bir demde gamundan gönüle vâsıl iki oldu
Bir sâ’atine ‘ömrümüzün hâsıl iki oldu
2. Nidem ki rakîbünseg-i kûyunla birikdi
Vasluna ne hîle ola kim hâ’il ikiholdı
3. ‘Âlem dil ü cân gibi sana bende-i hâlis
Sanma sanemâ ki tapuna mukbil iki oldu
4. Bu gözlerümün yaşını görüp güler ol yâr
Bir la’li iki etdi meger sâ’il iki oldu
5. Sünbülleri eşkâlini cân hall idemezken
Dil goncası fikrine düşüp müşkil iki oldu
6. Kûyında gözi sihrini Hamdî görüp eydür
Dünyâda meger memleket-i Bâbil iki oldu

171

1. Diyâr-ı goncadan itdi meger sabâ güzeri
Ki virdi yine yakası açılmaduk haberi
2. Nişâne virdi nigârün dehânı râzını dil
Didi bu sırrı bilür her ki hûn ola cigeri
3. Safâ tarîkatinün tıflı olmayan sûfî
Çeker mi cûy-ı leben hasretinde derd-i seri
4. Zihî meges ki anun himmeti budur kim ire
O menzile ki yanar Rûh-ı kuds`ünanda peri
5. Giceleri diri tutar bu Hamdî derdün ile
Ya öldür anı ya hod bu belâdan eyle berî

172

1. Her kanda ki hatt-ı taraf-ı la'lün anıldı
Yâkût ise de hattın ögen yazdı yanıldı
2. Her sâgar-ı zerrîn ki bu dem la'lüni gördi
Kal'î çanağı gibi ana agzı egildi
3. Âh idi benüm hem-nefesüm ol da tutıldı
Çengâl olup âh meger bagruma ildi
4. Her kim kaşı mihrâbına secde kıla yârun
Men kec dimen ol secdeye kim kibleye kıldı
5. 'Uşşâkını koyın gibi ol gamze-i kassâb
Kırdı o kadar kim bıçağın Hamdî de sildi

173

1. İklîm-i 'ışkun ol kişi kim oldı sâhibi
Sultân-ı 'âlem oldı nider câh u mansıbı
2. Cânâ yüzüne her ki özin nisbet eyleye
Baş üzre tutar ehl-i nazar anı gül gibi
3. Gün irse hâk-i pâyuna andan güzer kılur
Bu kîmiyâyı bilmez imiş degme Magribî
4. Bâd ile hem-dem olsa perîşân olur saçun
Her-câyînün nice olısar pes musâhibi
5. Yâr ile mâ-cerâlarını Hamdî söylese
Ebter olurdu Vâmık u 'Azrâ menâkıbı

174

1. Bagrına basdı gönül tîrünü cânânı gibi
Sakinur cânı içinde elif-i cânı gibi
2. Görürem dün gece düşümde ölür dîv rakîb
Vâkı'a olmadı bu vâkı'a şeytânîgibi
3. Yıl olup yiler iken gönlümü sayd itdi lebün
Yillere hâkim olan mühr-i Süleymânî gibi
4. Nâ-gehân sevdi gönül bir sanem-i sîm-teni
Ağrı altuna deger büt-i Ken'ânî gibi

5. Göz terâzûsına urur gördüğü her sîm-teni
Dîde-i Hamdîhüsün cevheri mîzânı gibi

175

1. áonce dehen-i dil-bere öykindi güzâfî
Çok söylemesün agzı büyür yok yire lâfî
2. Gül-reng görünür gözüme tıgı nigârun
‘Âşık cigerinden gibi üstinde gılâfî
3. ‘Aks-i leb-i dil-ber görünür kanlu gözümde
Şeffâf zücâc içre nitekim mey-i sâfî
4. Hâzık o tabîb ola ki şerbet sorana ol
Dildâr lebi gibi cevâbı ola şâfî
5. Derd altına düşdüğüne Hamdî boyı dâl[dur]
‘Işkına nişân kâmeti lâm oldugı kâfî

176

1. Âh kim ol bî-vefâ dil-ber beni yâd eyledi
Ben garîbi agladup düşmenleri şâd eyledi
2. Hey ne zâlimdür ki vîrân itmeg için gönlümi
Yine yüz dürlü cefâ resmine bünyâd eyledi
3. Tavrını bilmekde ‘ışkun dil henûz şâgird iken
Cevrini çekmekde dil-ber bizi üstâd eyledi
4. Çengveş eyle büküldi kâmetüm derd ile kim
Hâlümü gören kişi ney gibi feryâd eyledi
5. Yine derdiyle diyârından sefer kılmag için
Hamdî miskîne belâdan ol perî zâd eyledi

177

1. Zülfün hevâsı ‘aklumı dîvâne eyledi
Hüsünün ziyâsı cânımı pervâne eyledi
2. Hûnî gözün nidem ki cefâ leşkerin çeküp
Cân kışverini zulm ile vîrâne eyledi
3. Her kim safâsın anladı la’lün şarâbınun
Evrâd-ı subhı na’ra-i mestâne eyledi

4. Kılmadı devr-i çerh-i sitemkâr kimesneye
Ol cevri [gör]ki cânuma cânâne eyledi
5. Her kim belâ-yı yâr ile olmuşdur âşinâ
'Îş-i cihânı kendüye bigâne eyledi
6. Sayd eylemege [geldi] gönül murgın ol perî
Zülfini dâm u benlerini dâne eyledi
7. Top itdi Hamdî başını çevgân-ı zülfine
Meydân anun ki cünbişi merdâne eyledi

178

1. Sevdâ-yı sünbülün beni dîvâne eyledi
Ma'mûr iken bu 'aklumu vîrâne eyledi
2. Ol dem ki düşdi 'âleme şevkî cemâlünün
Kimini şem' ü kimini pervâne eyledi
3. Cânâ şarâb-ı 'ışkunı nûş itmek isteyen
Bagrın kebâb u çeşmini peymâne eyledi
4. Ol cân kuşına dinile himmet hümâsı kim
Zülfünü âşiyân benüni dâne eyledi
5. Sayd itdi Hamdî gibi nice mübtelâları
Âhû gözün ki hamle-i şîrâne eyledi

179

1. Kara zülfün beni dîvâne kıldı
Karârum mülkini vîrâne kıldı
2. Seni şem' eyleyen bezm-i ezelden
Beni şevkun ile pervâne kıldı
3. Şarâb-ı 'ışkuna sad âferîn kim
Nice mescidleri mey-hâne kıldı
4. Ne âhûdur gözün cânâ 'aceb kim
Şikâra hamle-i şîrâne kıldı
5. İrişüp yine vaslun ni'metine
Bu Hamdî cânını şükrâne kıldı

180

1. Efsâne oldu 'âleme çün hüsni âyeti
Efsûn okıdı dillere zülfi hikâyeti
2. Cân vireyidi haste gönül bin belâyile
La'li tabîbi kılmasa lutf u himâyeti
3. Zülf-i siyâhı agına hâlin ben eyleyüp
Sayyâd-ı çeşmi sayd ider ehl-i melâmeti
4. İrse sabâ ta'accüb idüp baş salar çenâr
Benzer ki ana medh ider ol serv-kâmeti
5. Nâ-dân u dûn olan kişi anlamasun diyü
Virdi kitâb-ı hüsnine 'ayn-ı sakâmeti
6. Bir âhum ile saldı beni dost fûrkate
Hoş diyeler ki bâd koparur kıyâmeti
7. Öldürdügince gamzesi Hamdî bulur hayât
'İşk ehline bes ola bu resme kerâmeti

181

1. Âh kim yakdı beni rûy-ı nigâr ayrılığı
Ne 'aceb müşkil imiş 'âşıkâ yâr ayrılığı
2. Hasret-i dil-ber ile gönlüm o bustân gibidür
Kim tarâvet komadı anda bahâr ayrılığı
3. Ayrılık mihneti sabr ile gide dir idüm
Gönlüme gelmez imiş sabr u karâr ayrılığı
4. Ne belâ oldu bana hasret-i bâlâ-yı habîb
Ne garîb itdi beni kûy-ı nigâr ayrılığı
5. Hamdî'nün gonca gibi kan ile toldı cigeri
Hasret-i serv-kad ü lâle-'izâr ayrılığı

182

1. Devrân beni çün sohbet-i cânândan ayırdı
Ol mürdeye döndüm ki ölüm cândan ayırdı
2. Fûrkatde tenüm derd ile ol mûya dönüpdür

Kim şâne anı zülf-i perîşândan ayırdı

3. Ol yapraga döndürdi beni hasretün ey dost
Kim bâd-ı hazân anı gülistândan ayırdı
4. Derd ile nice inlemesün haste gönül kim
Devrân anı la'lün gibi dermândan ayırdı
5. Hamdî yiridür günde eger bin kez ölürse
Cânın sakınup kendüyi cânândan ayırdı

183

1. Cûy-ı eşküm cûşa gelse tan mı deryâlar gibi
Ser-keş oldı dil-berüm çün serv-i bâlâlar gibi
2. Hey ne fettândur saçı 'ayyârı kim yüz âl ile
Gösterür şeydâlara kendüyi şeydâlar gibi
3. Âh elinden seg rakîbün kim gelüp her meclise
Dil-rübâlar ürkidür âhû-yı sahrâlar gibi
4. Gün yüzinden hüsnini gördi meger kim 'andelîb
Serve çıkup çağırur merd-i temennâlar gibi
5. Kaddüni bâr-ı ta'alluk kılmasun Hamdî dü-tâ
Gözlerün tâ yek göre kevneyni yek-tâlar gibi

184

1. Tâ 'aksini la'lün mey-i hamrâya düşürdi
'Uşşâkı kamu câm-ı musaffâya düşürdi
2. Tûbî boyunun sâyesi çün düşdi cihâna
Serv-i çemeni sâye gibi pâya düşürdi
3. Cânâ ne bilür zehr-i gamun zevkını sûfî
Çün gönlini ol lezzet-i helvâya düşürdi
4. Her kim ki cihân halkını hem-sohbet idindi
Eyvâh ana kim kendüyi gavgâya düşürdi
5. Ey Hamdîkarâr ide mi dil zevrakı hergiz
Çün lenger-i tedbîrini deryâya düşürdi

185

1. 'Işk odı ile tâ ki gönül şem'i uyandı
Pervâne gibi cân u ciger odlara yandı
2. Gül gibi cihân güldi irüp devr-i bahâr[a]
Benüm yüregüm lâle gibi kana boyandı
3. Âvâre iken gönlümi sayyâd-ı mahabbet
Sayd eyleyüben boynına hoş takdı kemendi
4. Vâ'iz bize va'z itme ki dîvânelerüz biz
Bend ehline ger 'âkil isen eyleme pendi
5. Her şâm u seher Hamdî nice inlemesün kim
Râhat uyudı derd ü gam [u] mihnet uyandı

186

1. Gerçi cihân saçundan dâm-ı belâya düşdi
Kimseye düşmez ol kim ben mübtelâya düşdi
2. 'Âlemde tan mı şevkum gün gibi rûşen olsa
Mıhr ile çünkü gönlüm sen meh-likâya düşdi
3. âamzen ciger delerken girdi rakîb araya
Nidem ki kan olısar şeytân araya düşdi
4. Ger dest-gîr olursa 'uşşâka tan mı zülfün
Miskînlig ile çünkim baş egdi pâya düşdi
5. Hamdî cefâyı hoş gör çün kismet-i ezelde
'Âşıklarun nasîbi cevır ü cefâya düşdi

187

1. Tal'atun şevkı anun kim çeşmine nûr olmadı
Bir nazardur kim nazar ehline manzûr olmadı
2. Ben nice pinhân idem sînemde hüsünşevkını
Çün gil ile gün yüzi 'âlemde mestûr olmadı
3. 'Âşık oldur kim anun 'ışkına yokdur intihâ
'Ârif oldur kim anun 'irfânı mahsûr olmadı
4. Ol kim engûrun şarâbın nûş idüp ser-mest olur
Derd dürdin nûş idenler gibi mahmûr olmadı
5. Bu nigâristâna Hamdî ol ki bakmaz nakşıçün
Matlab-ı a'lâsı anun cennet ü hûr olmadı

188

1. Her ciger-gûşe firâkı yürece döğün kodı
Eyle yanar her döğünü sanasın bugün kodı
2. Her biri kasr-ı cinâna rihlet itdi şâdmân
Mihnet ü gussa diyârında bizi mahzûn kodı
3. Her birin sagdı ogul balı gibi aldı ecel
Âh dūdından yirinde bir kara tütün kodı

189

1. Kim ola ‘âşık-ı miskîne şefkat eylemeye
Figân u nâlesini göre rikkat eylemeye
2. Cihânda âdem olan görse ‘ışk hastesini
‘Îlâcın itmez ise bârî zahmet eylemeye
3. O kim rakîb olup ehl-i ‘ışka zahmet ider
‘Aceb degül ki Hudâ ana rahmet eylemeye

190

Muhtasardur sözümler egerçi velî
Pür-şekerdür dehân-ı yâr gibi
Hamdî medh itme sözlerini sakın
Sen de [şol] ehl-i iftihâr gibi

191

Şu’arâ-yı zamânenün varı
Birbirinden ugurlar eş’ârı
‘Aybdur bu didüm birine didi
Zî-hüner cerr iderse cerrârı

192

‘Âdet budur ki her gazelün penc beyti olur
Cehd id ki Hamdî her birisi Penc-Genc ola

193

Varlıg anun ki varı terk itdi
Dost gönlin gönülde berk itdi

194

Bu 'âlemde kimesne gamsuz olmaz
Eger olsa benî âdem degüldür

195

Ol Hamdî`yem ki zerre-i Şems-i velâyetem
Enfâsum ile 'âtıradur nefis-i tayyibe

196

Te'sîr ideli cevherine kîmyâ-yı 'ışk
Sîmâsı Hamdî`nün zere benzer bi-'aynihi

197

1. Şu dil-ber kim anun adı Sefer`dür
Sakardan kıt'a-i tâb-ı şererdür
Anı sevmek belâ-yı derd-i serdür
Sefer zîrâ ki pür-havf u hatardur
2. Sefer gâyet belâdur serd olıcak
Seferden merd usanmaz derd olıcak
Sefer hoşdur müsâfir merd olıcak
Sefer görmüş belâ-perverd olıcak
3. Ne hoşdur nev-bahâr olmak seferde
Nazargeh lâlezâr olmak seferde
Bile derd ehli yâr olmak seferde
Safâlar bî-şümâr olmak seferde
4. Çekersin şiddet ey hâcî seferden
Ne lezzet bulunur acı seferden
Eger Türk almasa bâcı seferden
Usandurmazdı huccâcı seferden
5. Mübârekdür sefer terk itme anı
Mukîme eksük olmaz armaganı
Kılur hem puhte hâm olsa cüvânı

Cüvâna öğredür sûd u ziyânı

6. Belâ-yı fûrkate mâye Sefer`dür
Belâ olan ser ü pâya Sefer`dür
Viren eksüklüğün aya Sefer`dür
Düşüren halkı gavgâya Sefer`dür
7. Sefer olsa yaraşu[r] ni`met ile
Sefer âteşdür olsa mihnet ile
Sefer cân lezzetidür râhat ile
Bir iki ehl-i dil hem-sohbet ile

198

Hammâmına bârid dir idüm Göynükün ammâ
Hammâmcısını gördüm ü hammâma ısındum

199

Cihân bir bâgdur âdem yimişi
Sen ol yemişler içinde eriksin